

บทที่ 4

ผลการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง “การรับรู้ทัศนคติและความตระหนักเรื่องปัญหาสังคมของผู้ชมภาพยนตร์เพื่อสังคม” เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้วิธีการเก็บข้อมูลโดยการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ซึ่งถือเป็นวิธีการหลักเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการรับรู้ทัศนคติและความตระหนักถึงเรื่องปัญหาสังคมของผู้ชม หลังจากที่มีชมภาพยนตร์เพื่อสังคมแล้ว โดยใช้ภาพยนตร์เพื่อสังคมจำนวน 3 เรื่องด้วยกัน คือ

ชื่อภาพยนตร์เพื่อสังคม	ปีที่ฉาย	วัตถุประสงค์หลักในภาพยนตร์	ความยาว
Thank you for smoking	2005	สะท้อนปัญหาและพิษภัยจากบุหรี่ ที่นำเสนอถึงความพยายามของอุตสาหกรรมบุหรี่ที่เป็นต้นตอของปัญหา	92 นาที
Juno	2007	สะท้อนปัญหาเด็กตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร	96 นาที
สามชุก	2009	สะท้อนปัญหายาเสพติด	90 นาที

สำหรับภาพยนตร์เพื่อสังคมที่นำมาให้ผู้เข้าร่วมการสนทนาชมนั้น โดยพิจารณาจากการที่ภาพยนตร์ที่อิงพื้นฐานอยู่กับการสะท้อนความเป็นจริงโดยการตีแผ่ให้เห็นปัญหาและความเลวร้ายในสังคม และมักสร้างจากเรื่องจริงที่เกิดขึ้นในสังคม และตามข้อมูลทางสถิติแล้วถือเป็นปัญหาสังคมที่ควรได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วนเป็นอันดับต้นๆ ได้แก่ ปัญหาเกี่ยวกับบุหรี่ ปัญหาเด็กตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร และปัญหา ยาเสพติด นอกจากนี้ยังได้พิจารณาจากความโดดเด่นของลักษณะในการนำเสนอเนื้อหาของภาพยนตร์ที่สามารถสื่อสารและทำให้ผู้ชมประจักษ์ในความเป็นจริงได้มาก จะนำเสนอผลการวิจัยเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม
2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลเกี่ยวกับผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม

การเก็บข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้กระทำโดยการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) จำนวน 3 กลุ่ม มีผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มทั้งสิ้น 30 คน ที่ได้ชมภาพยนตร์ตัวอย่างที่นำมาศึกษาทั้ง 3 เรื่อง โดยแบ่งเป็นกลุ่มประชาชนทั่วไปที่มีความสนใจในการชมภาพยนตร์จำนวน 10 คน กลุ่มนิสิตนักศึกษาที่เรียนเกี่ยวกับสาขาวิชาการภาพยนตร์จำนวน 10 คน และกลุ่มนักบรรณรักษ์และเคลื่อนไหวเพื่อสังคม คือ เจ้าหน้าที่จากมูลนิธิบรรณรักษ์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ เจ้าหน้าที่จากมูลนิธิป้องกันและปราบปรามยาเสพติด และเจ้าหน้าที่จากมูลนิธิเพื่อนหญิงอีกจำนวน 10 คน ทั้งนี้แบ่งเป็นชาย 9 คน และเป็นหญิง 21 คน มีอายุอยู่ในช่วงประมาณ 18 – 36 ปี

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิจัยจากการสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยจะขอนำเสนอผลการวิจัยออกเป็น 3 ส่วน เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย 3 ประการที่ตั้งไว้ในบทที่ 1 โดยนำเสนอเรื่องการเรียนรู้เกี่ยวกับปัญหาสังคมของผู้ชมเป็นประการแรก ประการต่อมาเป็นทัศนคติของผู้ชมเกี่ยวกับปัญหาสังคม และประการสุดท้ายคือ เรื่องความตระหนักถึงปัญหาสังคมของผู้ชม และผู้วิจัยจะมีการยกคำพูดของผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม เพื่อเป็นตัวอย่างประกอบการนำเสนอผลการวิจัยให้มีความชัดเจนขึ้น โดยนำเสนอข้อมูลแบ่งตาม กลุ่มสนทนา จำนวน 3 กลุ่ม และสรุปข้อมูลออกมาโดยแบ่งเป็น 3 ประเด็น ดังนี้

1. การรับรู้เกี่ยวกับปัญหาสังคมจากการชมภาพยนตร์เพื่อสังคม
2. ทัศนคติเกี่ยวกับปัญหาสังคมจากการชมภาพยนตร์เพื่อสังคม
3. ความตระหนักถึงปัญหาสังคมที่ได้รับผ่านจากภาพยนตร์เพื่อสังคม

กลุ่มสนทนาที่ 1 กลุ่มประชาชนทั่วไปที่มีความสนใจในการชมภาพยนตร์

ในการสนทนากลุ่มของกลุ่มประชาชนทั่วไปที่มีความสนใจในการชมภาพยนตร์ทั้งชายและหญิง หลังจากที่กลุ่มผู้เข้าร่วมการสนทนาได้ชมภาพยนตร์เพื่อสังคมทั้ง 3 เรื่องแล้ว ซึ่งผลการวิจัยมีดังต่อไปนี้

1. การรับรู้เกี่ยวกับปัญหาสังคมของผู้ชมจากการชมภาพยนตร์เพื่อสังคม

ผู้วิจัยได้ทำการสรุปการรับรู้เกี่ยวกับปัญหาสังคมของผู้ชมจากการชมภาพยนตร์เพื่อสังคม โดยแบ่งเป็นประเด็นที่น่าสนใจ 2 ประเด็น ได้แก่

ประเด็นที่หนึ่ง การเข้าใจในสิ่งที่ภาพยนตร์เพื่อสังคมต้องการสื่อความหมายเกี่ยวกับปัญหาสังคม

ประเด็นที่สอง ปัจจัยแวดล้อมที่มีผลต่อการรับรู้เนื้อหาที่ภาพยนตร์นำเสนอ (ประสบการณ์เดิมทั้งทางตรงและทางอ้อมหรือสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อการทำความเข้าใจความหมายที่ภาพยนตร์ต้องการสื่อ)

1.1 การเข้าใจในสิ่งที่ภาพยนตร์เพื่อสังคมต้องการสื่อความหมายเกี่ยวกับปัญหาสังคม

ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มโดยส่วนใหญ่ นั้น รับทราบและมีความเข้าใจตรงกับเนื้อเรื่องของภาพยนตร์เพื่อสังคมที่ต้องการสะท้อนปัญหาสังคมในแต่ละเรื่องที่น่าสนใจนำมาทำการศึกษา ทั้งนี้ ภาพยนตร์เพื่อสังคมเรื่องที่สามารถสร้างความเข้าใจให้แก่ผู้เข้าร่วมสนทนาได้ดีคือ เรื่อง Juno และ สามชุก ที่นำเสนอได้ตรงประเด็น ทั้งวิธีการดำเนินเรื่อง คำพูดของตัวละคร หรือภาพก็สื่อให้เข้าใจได้ง่าย ไม่ซับซ้อน ส่วนภาพยนตร์เพื่อสังคมเรื่อง Thank you for smoking นั้น สร้างความสับสนให้ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มในช่วงแรก เนื่องจากภาพยนตร์เรื่องนี้นำเสนอในประเด็นอื่นด้วยนอกจากการนำเสนอถึงอันตรายของบุหรี่ เพราะผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มบางท่านกล่าวว่าภาพยนตร์เพื่อสังคมเรื่องนี้ไม่ได้นำเสนอถึงอันตรายของบุหรี่โดยตรงไปตรงมา แต่ในท้ายที่สุดผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มก็เข้าใจในสิ่งที่ภาพยนตร์เพื่อสังคมต้องการสื่อได้ เช่น

“...เข้าใจนะว่าหนังต้องการบอกอะไร Thank you for smoking นำเสนอเรื่องราวของธุรกิจหรืออุตสาหกรรมยาสูบ ที่ตัวเอกคือนักพูดที่สามารถพูดโน้มน้าวให้คนมองข้ามโทษหรืออันตรายของการสูบบุหรี่ไปได้ แม้ว่าภาพยนตร์จะไม่ได้กล่าวโดยตรง แต่ก็สอดแทรกเข้ามาตลอด เรื่อง Juno นี้ก็เป็นเรื่องราวการแก้ปัญหาของเด็กผู้หญิงคนหนึ่งที่ตั้งท้องทั้งที่ยังไม่พร้อม ส่วนสามชุกเป็นเรื่องราวที่ครูคนหนึ่งพยายามจะช่วยลูกศิษย์ ที่หลงผิดไปติดยาเสพติด เป็นการเล่าเรื่องราวความที่มาของปัญหา ว่าทำไมเด็กถึงติดยา...”

ทิวัตต์ รุ่งทิวชัยสวัสดิ์

“...เรื่อง Thank you for smoking เปิดมานี่น่าเบื่อมาก พูดกันเยาะเย้ยมาก แล้วก็เน้นเกี่ยวกับบุหรี่นิดเดียว...แต่ก็เข้าใจนะว่าพูดถึงเรื่องปัญหาบุหรี่ ว่ามันอันตรายยังไง...”

ปริญาญา เรื่องจิตรานนท์

“Juno นี่คิดว่าให้ความบันเทิงล้นๆ แต่ก็มีสิ่งที่สอนใจ ตัวหนังไม่ได้บอกว่าควรมีท้องก่อนวัยอันควร กล่าวถึงว่ามันเกิดขึ้นแล้วจะแก้ยังไง”

พัฒนชิตา ศรีพัฒนวิชญ์

“สามชุกนี้ก็ถือว่าดำเนินเรื่องตรงไปตรงมานะ เข้าใจได้ง่าย กล่าวถึงที่มาที่ไปของตัวละครทุกตัว ไม่รู้ชิวอาจจะเพราะว่ามันเป็นเรื่องยาเสพติด มันก็เป็นปัญหาที่เรื่อจริงจนตอนนี้เลย”

สุภาวิรัตน์ แก้วสุทธิ

1.2 ประสพการณ์เดิมทั้งทางตรงและทางอ้อมหรือสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อการทำความเข้าใจความหมายในภาพยนตร์ที่ต้องการสื่อ

ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มรับรู้และเข้าใจถึงปัญหาสังคมในสิ่งที่ภาพยนตร์ต้องการสื่อในแต่ละเรื่องจาก

1. ประสพการณ์เดิม
2. สภาพแวดล้อม
3. แบบอย่าง
4. สื่อมวลชน

โดยผลจากการสนทนากลุ่มพบว่า ประสพการณ์เดิมของผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มมีผลต่อการรับรู้และเข้าใจถึงปัญหาสังคมที่ภาพยนตร์เพื่อสังคมต้องการสื่อทั้งทางตรง คือ เคยสูบบุหรี่แต่ปัจจุบันเลิกแล้ว และปัจจุบันก็ยังคงสูบบุหรี่อยู่ ผู้เข้าร่วมการสนทนาท่านหนึ่งเคยตั้งครรภโดยที่ไม่ตั้งใจมาก่อน และทางอ้อม คือ คนใกล้ชิด เพื่อนที่สูบบุหรี่หรือติดยามาก่อน ทั้งยังมีเพื่อนที่ตั้งครรภโดยที่ไม่พร้อมด้วย สภาพแวดล้อมรอบข้างเป็นอีกสิ่งที่มีผลทำให้ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มรับรู้และเข้าใจในสิ่งที่ภาพยนตร์เพื่อสังคมนำเสนอถึงปัญหาสังคม เนื่องจากผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มมีญาติพี่น้องที่สูบบุหรี่ เพื่อนบ้าน แม้กระทั่งที่ทำงาน ถือว่าสามารถพบเห็นได้ทั่วไปรวมทั้งในสื่อโทรทัศน์ และมีผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มท่านหนึ่งที่เป็นคนที่อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี จึงทำให้รับรู้ถึงปัญหาที่ภาพยนตร์สื่อได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้การที่ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มเห็นคนในครอบครัว โดยเฉพาะคุณพ่อสูบบุหรี่นั้น ถือเป็นสิ่งที่ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มพบเห็นได้เป็นประจำอยู่แล้ว ดังจะเห็นได้จากคำกล่าวของผู้เข้าร่วมสนทนา เช่น

“...ประสบการณ์เดิมส่งผลยิ่งยวด ต่อความเข้าใจความหมายในภาพยนตร์เรื่องนี้ (Juno) เนื่องจากตัวภาพยนตร์ไม่ได้มีพลังเพียงพอที่จะสื่อปัญหาสังคมให้ผู้ชมได้ตระหนักเท่าไรนัก ดังนั้นผู้ชม (อย่างเช่นตัวผม) ที่เคยได้พบปะกับบุคคลที่มีลักษณะคล้ายกับตัวละครในเรื่อง ย่อมจะตระหนักถึงปัญหาเหล่านั้นผ่านทางประสบการณ์ส่วนตัวเสียมากกว่าสิ่งที่ได้รับจากตัว ภาพยนตร์ ที่เป็นเพียงภาพสะท้อนของประสบการณ์ที่เคยได้ประสบมา...”

นิติ สินอยู่

“...อย่างสามชุกบอกตามตรงมันเหมือนเราเคยดูเรื่องแนวๆ นี้ตามละคร เนื้อเรื่องมันจะ คล้ายๆ กัน มีเด็กติดยาาก็จะมีคนนั้น คนนี้มาช่วย พอมาดูสามชุกมันก็เข้าใจได้ไม่ยาก...”

สิริพิชชา รุ่งเรืองเดชาภัทร์

“หนังมันสื่อได้ตรงดีนะ เราก็เคยดูคณะบุหรี แต่เลิกไปแล้ว มีเหตุผลส่วนตัว ก็เพราะรู้ว่า มันไม่ดีต่อร่างกายด้วยใจ”

สุชาวัชร อุดมมังกร

“จริงๆ ก็คิดเหมือนคนอื่นๆ หนึ่งทั้ง 3 เรื่องมันพูดถึงปัญหา วิธีจัดการกับปัญหาเมื่อมัน เกิดขึ้น แล้วมันยังเสนอทางเลือก แต่สามชุกเราว่ามันเหมือนดูละคร จัดอารมณ์ ฉากอะไรแบบนี้ เหมือนมันเป็นเรื่องเก่าๆ ที่เราเคยดูมา แต่เราก็อินเพราะเป็นแถวบ้านเรา...”

ณรงค์ พันธุ์โนราช

“...โอ้ย Juno นี้ดูแล้วเบะเลย เหมือนนั่งดูตัวเอง แต่เราก็ไม่ได้ท้องซะเด็กขนาดนั้น โต แล้วหละแต่เราไม่พร้อม มันก็เลยเพลินบวกรออยากงู้ว่าเด็กในเรื่องมันจะทำยังไง...”

พัฒนวิตา ศรีพัฒน์วิษณุ

“...Thank you for smoking เข้าใจทันที อาจจะเพราะเราเป็นคนสูบบุหรี่ด้วย...”

ปริญญา เรื่องจิตรานนท์

“...สามชุกชอบนะ อาจจะเพราะว่าเราเคยเรียนชาวล้วนมาด้วยแล้วเพื่อนมันเป็นอย่างในหนังสือ เหมือนเป็นประสบการณ์ตรงของเรา เออ เพื่อนเป็นแบบนี้แล้วก็มีอาจารย์อย่างในหนังสือจริงพร้อมที่จะช่วยเพื่อนเราตอนนั้นจริงๆ...”

ทิวดี รุ่งทิวชัยสวัสดิ์

“...เข้าใจหนังสือทั้ง 3 เรื่องเลยนะ ยังไงล่ะ คงเพราะว่าที่บ้านเราเห็นคุณพ่อสูบบุหรี่... อย่างยาเสพติดก็มีให้เห็น เพื่อนติดใจแต่เราก็ไม่ได้ไปติดกับเขา ส่วนเรื่องท้อง โอ๊ย เพื่อนเราก็มี่...”

ธัญลิตา เศรษฐพรจรัส

2. ทศนคติของผู้ชมเกี่ยวกับปัญหาสังคมจากการชมภาพยนตร์เพื่อสังคม

ผู้วิจัยได้ทำการสรุปทศนคติของผู้ชมเกี่ยวกับปัญหาสังคมจากการชมภาพยนตร์เพื่อสังคม โดยแบ่งเป็นประเด็นที่น่าสนใจ 2 ประเด็น ได้แก่

ประเด็นที่หนึ่ง ทศนคติต่อภาพยนตร์เพื่อสังคม

ประเด็นที่สอง ทศนคติต่อเนื้อหาปัญหาสังคมที่ภาพยนตร์เพื่อสังคมต้องการสื่อ

2.1 ทศนคติต่อภาพยนตร์เพื่อสังคม

ผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มส่วนใหญ่จะชอบภาพยนตร์เพื่อสังคม และเห็นว่า เป็นภาพยนตร์ที่มีสาระ สอดแทรกปัญหาสังคมที่เกิดขึ้นอยู่ในสังคมและเป็นภาพยนตร์ที่ค่อนข้างเครียด เนื่องจากเนื้อหาส่วนใหญ่ที่น่าสนใจมักจะเกี่ยวกับปัญหาสังคม แต่ในบางเรื่องก็นำเอามุขตลกมาเสริมเพื่อเป็นการลดความตึงเครียดจากการชมภาพยนตร์ลง ดังจะเห็นได้จากคำกล่าวของผู้เข้าร่วมสนทนา เช่น

“...ชอบนะ มันให้อะไรเราหลายอย่างมุมมองทางสังคม แง่คิดดีๆ แนวทางการแก้ปัญหาที่บางที่เราไม่เคยคิดถึง...”

ธัญลิตา เศรษฐพรจรัส

“...หนังแนวนี้มันเหมือนสอนเราด้วย ถ้าเป็นหนังแนวอื่นจะมีสาระนิดหน่อย แต่หนังแนวนี้เน้นสาระเป็นหลัก ทำให้เราคิดได้บางอย่าง...”

คุณวริฐา วัฒนกุล

“...หนังแบบนี้ก็มีสาระเป็นหลักแล้วก็มีตลกมาเสริมให้เราพอจะบันเทิงได้บ้าง เพื่อให้ดูแล้วมันไม่น่าเบื่อ อย่างเรื่อง Juno ถือว่าให้ความบันเทิงนะ ค่อนข้างบันเทิงเลย หนังน่ารักทีเดียว ซึ่งแกนหลักคือต้องการให้เราทราบเกี่ยวกับคนท้อง เด็กมีปัญหาอะไรทั้งยังสามารถทำให้เราดูสนุกได้...”

สุภารัตน์ แก้วสุทธิ

“...คิดว่ามันเป็นหนังกึ่งสารคดีซึ่งเอามาเล่าให้ฟังด้วยการตีแผ่สังคมในการปรุงแต่งเพื่อให้คนดูรู้สึกร่วมได้ง่ายขึ้น เพราะพื้นฐานมันคือความจริง เอามาจากความเป็นจริง สร้างออกมาเพื่อที่จะให้คนดูแล้วเกิดความบันเทิงด้วย ซึ่งแตกต่างจากหนังธรรมดาอยู่แล้วเพราะนี่ถือเป็นธีมหลักที่จะสื่อของหนังแนวนี้อยู่แล้ว หนังแนวอื่นเค้าก็จะบันเทิงแล้วมีสาระสอดแทรกไป หนังแนวนี้ดูมันหนักขึ้นมาหน่อย ง่าย ๆ คือมันยกเอาปัญหาขึ้นมานำเสนอ อาจจะเป็นปัญหาที่ทุกคนเจอ ตระหนักถึงแต่ไม่ตระหนักที่จะคิด อย่างเช่น ยังไม่เกิดกับเราเราไม่ทำอะไร ถ้าไม่เกิดกับตัวเองก็ช่างมัน...”

ทิวดี รุ่งทิวชัยสวัสดิ์

“...มันก็มีผสมกันอย่างละนิดละหน่อย หลังจากดูโดยรวมมันไม่ได้นำเสนอเรื่องเครียดซะทีเดียว แต่ถ้าคนที่ยังไม่ได้ดูแล้วสมมติมาอ่านเรื่องย่อหลังปกแล้วเจอเด็กติดยาเค้าก็อาจจะไม่อยากจะดูกลายเป็นเรื่องเครียด แต่จริงๆ แล้วมันก็ละกัสนะ ตลกบ้าง ทะเลาะกันบ้าง เพื่อนแย่งแฟนเพื่อน อะไรแบบนี้ แต่มันก็จะมีเป็นพวกคำพูดตลกๆ ที่ทำให้เราจำได้ก็ไม่ได้เครียดซะทีเดียว...”

นิติ สินอยู่

ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม ให้ความเห็นว่า ภาพยนตร์เพื่อสังคมมีความแตกต่างกับภาพยนตร์ทั่วไปในแง่ของการให้แง่คิดที่มีสาระมากกว่าภาพยนตร์ทั่วไปที่มุ่งเน้นให้ความบันเทิงแก่ผู้ชมเป็นหลัก แต่ภาพยนตร์เพื่อสังคมมุ่งเน้นที่การนำเสนอสาระแง่คิดแก่ผู้ชม ดังจะเห็นได้จากคำกล่าวของผู้เข้าร่วมสนทนา เช่น

“...ถ้าเป็นแนวอื่นก็จะเน้นเป็นตลก แล้วก็มีสาระมาเสริม แต่หนังแบบนี้ก็มีสาระเป็นหลักแล้วก็มีตลกมาเสริมให้เราพอจะบันเทิงได้บ้าง เพื่อให้ดูแล้วมันไม่น่าเบื่อ อย่างเรื่อง Juno ถือว่าให้

ความบันเทิงนะ ค่อนข้างบันเทิงเลย หนึ่งน่ารักทีเดียว ซึ่งแกนหลักคือต้องการให้เราทราบเกี่ยวกับคนท้อง เด็กมีปัญหาอะไรทั้งยังสามารถทำให้เราดูสนุกได้...”

พัฒนจิตา ศรีพัฒนวิษณุ

“... คิดว่าแตกต่างมันดูมีสาระขึ้น อย่างหนังไทยมันดูเครียดขึ้น หนังฝรั่ง 2 เรื่องมันก็ดูแล้วบันเทิงนะ แต่ถ้าเทียบกับชีวิตจริงมันดูบันเทิงเกินไปหน่อย เพราะในชีวิตจริงมันไม่ได้ราบรื่นไปซะทุกอย่างอย่างในเรื่อง Juno ชีวิตจริงมันโหดร้ายกว่านี้ มันก็ให้เราได้เห็นในมุมมองที่ดี ยังไม่ได้นำเสนอในมุมมองที่โหดร้าย แต่ก็ให้ความบันเทิงนะ ถือว่าหนังแนวนี้ก็มีวิธีนำเสนอที่แตกต่างด้วย...”

สิริพิชชา รุ่งเรืองเดชาภักดิ์

“...คิดว่าแตกต่างอยู่แล้ว เพราะอย่าง 3 เรื่องที่ได้ดูไป มันนำเสนอถึงปัญหา วิธีแก้ปัญหา พร้อมทั้งกล่าวถึงต้นตอของปัญหาด้วย มันมีทุกอย่างครบในหนังแนวนี้ แต่ถ้าหนังแนวอื่นจะพูดถึงแค่นิดหน่อย แล้วก็บันเทิง ไม่ได้กล่าวถึงทำไมถึงเกิดปัญหาแบบนี้ขึ้นมาหรือวิธีแก้ปัญหา ยังไงก็ดีหนังแนวนี้มันเหมือนนำเสนอมุมมองของคนกลุ่มๆ หนึ่งเท่านั้น อย่างเรื่องสามชุก มันสามารถสื่อได้ถึงกลุ่มๆ หนึ่งที่อาจจะเคยประสบปัญหาแบบในหนัง เค้กก็จะเออ เรามาช่วยกันแก้ไข แต่ถ้าคนอื่นที่ไม่เคยเจอปัญหาแบบนี้ก็จะไม่ได้สนใจก็ปล่อยมันไป เพราะไม่ใช่ลูกหลานเราบ้านเราชุมชนเรา มันก็ทำให้เราได้เห็นทั้ง 2 แง่ของความคิดคน...”

นิติ สีนอยู่

“...แตกต่างเพราะคิดว่ามันเป็นหนังกึ่งสารคดีซึ่งเอามาเล่าให้ฟังด้วยการตีแผ่สังคมในการปรุงแต่งเพื่อให้คนดูรู้สึกร่วมได้ง่ายขึ้น เพราะพื้นฐานมันคือความจริง เอามาจากความเป็นจริงสร้างออกมาเพื่อที่จะให้คนดูแล้วเกิดความบันเทิงด้วย ซึ่งแตกต่างจากหนังธรรมดาอยู่แล้วเพราะนี่ถือเป็นธีมหลักที่จะสื่อของหนังแนวนี้อยู่แล้ว หนังแนวอื่นเค้าก็จะบันเทิงแล้วมีสาระสอดแทรกไปหนังแนวนี้ดูมันหนักขึ้นมาหน่อย ง่ายๆ คือมันยกเอาปัญหาขึ้นมาแนะนำเสนอ อาจจะเป็นปัญหาที่ทุกคนเจอ ตระหนักถึงแต่ไม่ตระหนักที่จะคิด อย่างเช่น ยังไม่เกิดกับเราเราไม่ทำอะไร ถ้าไม่เกิดกับตัวเองก็ช่างมัน...”

ทิวติธ รุ่งทิวชัยสวัสดิ์

สำหรับผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มบางท่านกลับเห็นว่า ภาพยนตร์เพื่อสังคม เป็นภาพยนตร์ที่มีความน่าเบื่อ ที่มีนำเสนอเนื้อหาที่เป็นปัญหาสังคมเพียงอย่างเดียว โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับภาพยนตร์ไทย ทำให้ผู้ชมเกิดความเบื่อหน่าย ดังจะเห็นได้จากคำกล่าวของผู้เข้าร่วมสนทนา เช่น

“...ภาพยนตร์เพื่อสังคมส่วนใหญ่จะนำเสนอเนื้อหาหนักๆ ที่ทำให้ผู้ชมต้องคิด แล้วก็อาจจะเครียดได้ ซึ่งโดยส่วนมากคนไทยมักจะหนังที่มีเนื้อหาตลก แต่สอดแทรกข้อคิดบ้าง แต่ส่วนมากวัยรุ่นที่ดูหนังมักจะเสพแค่ความสนุกหรือดูเพราะนักแสดงที่ชอบ ไม่ค่อยได้คิดถึงเนื้อหาที่หนังพยายามสื่อถึง โดยส่วนมาก ถ้าเป็นหนังต่างประเทศมักจะสื่อได้ในแง่ของเรื่องเชกส์ ซึ่งจะมีเนื้อหาความบันเทิงเข้าเสริมบ้าง แต่หนังไทยที่เป็นหนังเพื่อสังคม มักจะไม่ค่อยมีเนื้อหาที่สนุกเท่าไร จะเน้นถึงปัญหาที่ยากให้ผู้ชมรับรู้ ซึ่งคำพูดบางคำในหนังต่างประเทศ มักจะไม่สื่อสารเป็นคำพูดให้รับรู้โดยตรง แต่จะบอกแบบอ้อมๆซึ่งต้องดูเนื้อหาประกอบด้วย...”

ณรงค์ พันธุ์โนราช

2.2 ทศนคติต่อเนื้อหาปัญหาสังคมที่ภาพยนตร์เพื่อสังคมต้องการสื่อ

จากการชมภาพยนตร์เพื่อสังคมทำให้ผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มส่วนใหญ่นั้นได้รับรู้รายละเอียดของปัญหาในแง่มุมที่ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มไม่ทราบมาก่อน รวมทั้งต้นตอ หรือสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นที่หลากหลาย เช่น ในเรื่องสามชุกมีการดำเนินเรื่องโดยกล่าวถึงที่มาที่ไปและสาเหตุที่เด็กทั้ง 7 คนในเรื่องติดยาเสพติด คนหนึ่งติดยาเสพติดเพราะต้องการทำงานได้มากขึ้น เพื่อนำเงินมาช่วยแบ่งเบาภาระของแม่ เด็กอีกคนบ้านมีฐานะแต่มาติดยาเสพติด เพราะกดดันที่พ่อแม่ตั้งความหวังในตัวเขามาก เด็กอีกคนไม่มีปัญหาทางบ้านแต่ทำตามเพื่อน เด็กอีกคนอยากลอง เป็นต้น เรื่อง Thank you for smoking นั้นนำเสนอกลยุทธ์ของอุตสาหกรรมบุหรี่ในแบบที่เราซึ่งเป็นคนนอกไม่มีทางได้รู้ไปพูดออกสื่อในหลายๆ ฉากจนสามารถทำให้ผู้บริโภคหรือคนที่ดูอยู่เชื่อได้ ส่วนเรื่อง Juno ก็สามารถทำให้ทราบได้ว่ากรณีที่เด็กมีเพศสัมพันธ์กับเพื่อนชายร่วมชั้นเพียงเพราะอยากลอง และวิธีคิดแก้ปัญหาของเด็กคนนี้ก็ไม่มีธรรมดา ซึ่งก็คือ การนำลูกไปให้คนอื่นที่พร้อมกว่านำไปเลี้ยงเป็นบุตรบุญธรรม นอกจากนี้ผู้เข้าร่วมสนทนาบางท่านก็มีความรู้สึกสงสารเห็นใจ และสะเทือนใจไปกับชะตากรรมที่ตัวแสดงได้ประสบ ซึ่งจะเห็นได้ว่าหลังจากชมภาพยนตร์แล้วผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มมีความรู้สึกร่วมไปกับภาพยนตร์ อย่างไรก็ตามก็ดีที่ผู้เข้าร่วมการสนทนาให้ความเห็นว่าหลังจากชมภาพยนตร์เพื่อสังคมทั้ง 3 เรื่องไม่ได้มีผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรม เพราะทราบกันดีอยู่แล้วว่าเป็นสิ่งไม่ดีที่ไม่ควรไปยุ่งเกี่ยว และไม่สามารถทำให้ผู้เข้าร่วมท่านหนึ่งเลิกสูบบุหรี่ได้ ดังจะเห็นได้จากคำกล่าวของผู้เข้าร่วมสนทนา เช่น

“...ภาพยนตร์สะท้อนให้เห็นถึงปัญหา รวมทั้งต้นตอการเกิดปัญหา โดยบ่งบอกถึงสาเหตุ และที่มาของปัญหาอย่างชัดเจน โดยไม่จำเป็นต้องแปลความหมายเหมือนหนังที่เน้นความสนุก...”

ธัญลิตา เศรษฐพรจรัส

“...อย่าง 3 เรื่องที่ดูไป มันนำเสนอถึงปัญหาเกิดกับคนๆ หนึ่ง เราก็เออ เค้จเอเหตุการณื แบบนี้ละ เราไม่เคยรู้เลยว่ามันจะทำให้เกิดปัญหาได้...”

พัฒนชิตา ศรีพัฒนวิชญ์

“...พูดถึงต้นตอของปัญหา บางอันเราก็ไม่รู้ อย่างสามชุกเนี่ย มันไปติดยาก็ไม่ใช่เพราะเพื่อนอย่างเดียว เด็กดีๆ มันก็ไปติดได้ หนังก็ทำให้เราเห็นเหตุผลด้านอื่น...”

วิริฐา วัฒนกุล

“...หนังมันนำเสนอถึงต้นตอของปัญหา พวกบริษัทบุหรืนี่ ดูแล้วมันพูดจกัันหน้าด้านๆ แบบนี้เลยนะ เออ ก็สงสัยนะว่าเค้าทำกันจริงๆ เหรอ...”

ณรงค์ พันธิโนราช

“...มันเหมือนติดตามชีวิตคนๆ หนึ่ง ปัญหาที่เค้จเอเป็นแบบนี้เหรอ สาเหตุแบบนี้เองเหรอ อย่าง Juno มันดูน่าสนใจ แปลกดีวิธีแก้ปัญหาคงเค้จ ก็เลยอยากรู้ว่าเค้จจะทำยังไงต่อ...”

สุชาวัชร อุดมมังกร

“...อย่างเรื่อง Juno เรากับเมืองนอกมันไม่เหมือนกัน สมมติอย่างบ้านเรา ท้องปืปมันก็เลือกไม่ได้ อย่างบ้านเค้จเลือกได้ พ่อแม่ฝรั่งเค้จรับได้ถ้าลูกไม่พร้อม ก็ไปหาบ้านที่เค้จพร้อมจะรับไปเลี้ยง ซึ่งเป็นทางออกที่ในหนังบ้านเราไม่เคยมีมาก่อน...”

สุภารัตน์ แก้วสุทธิ

“...Thank you for smoking ทำให้เราถึงว่าสื่อหลอกผู้บริโภคได้ยังไงบ้าง ชี้ให้เห็นว่าการประชาสัมพันธ์สามารถทำให้คนเชื่อจากสิ่งที่ตากลายเป็นขาวได้ พุดพลิกนิตเดียวเองหนึ่งแนวนี้มันก็ทำให้เราเห็นว่ามันมีแบบนี้ด้วย ซึ่งเราไม่เคยรู้มาก่อนเลย...”

ทิวัดถ์ รุ่งทวิชัยสวัสดิ์

“...โอ้ย ดูแล้วสงสารน้องในเรื่องสามชุก รู้สึกเห็นใจมาก เราก็คิดนะว่าเกิดกับน้องเรานญาติเราคงสะเทือนใจมากกว่าที่เห็นในหนังแน่ๆ...”

สิริพิชชา รุ่งเรืองเดชาภักดิ์

“...สามชุกนี้ไม่ได้บอกแค่ว่าเด็กเลวติดยา ยังไง แต่บอกด้วยว่าเด็กดีก็ติดได้ด้วยเหตุผลอะไรอีก Juno มันอาจจะเป็นเรื่องใกล้ตัว พอดูแล้วเออ เราไม่เคยเจอมาก่อน ปกติก็ต้องไปทำแท้งไม่จำเป็นก็เลี้ยงลูกคนเดียว...”

พัฒนชิตา ศรีพัฒน์วิชญ์

“...ชอบเรื่อง Thank you for smoking เพราะคิดว่าเขาสอดแทรกสาระอยู่ในคำพูด จริงที่หนังกล่าวว่่าก็ไม่มีใครพิสูจน์นี่ว่าบุหรืออันตราย ใครบอก พ่อแม่เราไม่ได้เป็นนักวิจัย ชอบที่ตัวเอกเขาพูด หลังจากฟังเราก็ออ จริงด้วย มันเป็นทางเลือก มันอยู่ที่เราว่าจะไปยุ่งเกี่ยวกับมันหรือเปล่า...”

นิตติ ลินอยู่

“...อย่างที่ในหนังบอกว่าคุณรู้ได้ไงว่าบุหรือเป็นอันตราย สุดท้ายไม่มีอะไรพิสูจน์ได้ แต่ถึงในหนังจะบอกว่าอันตรายอย่างนี้ๆ ทำให้ผมรู้ว่ามันไม่ดีแต่ผมก็สูบ ก็ผมจะสูบแล้วใครจะห้ามได้...”

ปริญญา เรื่องจิตรานนท์

3. ความตระหนักถึงปัญหาสังคมของผู้ชมที่ได้รับผ่านจากภาพยนตร์เพื่อสังคม

ผู้วิจัยได้ทำการสรุปความตระหนักถึงปัญหาสังคมของผู้ชมที่ได้รับผ่านจากภาพยนตร์เพื่อสังคมโดยแบ่งเป็นประเด็นที่น่าสนใจ 2 ประเด็น ได้แก่

ประเด็นที่หนึ่ง ความเข้าใจการนำเสนอทิศทางหรือแนวทางการแก้ปัญหาของภาพยนตร์เพื่อสังคม

ประเด็นที่สอง คุณค่าที่ได้รับหลังจากชมภาพยนตร์เพื่อสังคม

3.1 ความเข้าใจการนำเสนอทิศทางหรือแนวทางการแก้ปัญหาของภาพยนตร์เพื่อสังคม

จากการจัดสนทนากลุ่ม พบว่า ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มเห็นว่าภาพยนตร์ทั้ง 3 เรื่องสะท้อนปัญหาสังคม และกระตุ้นให้นึกถึงปัญหาสังคมที่เกิดขึ้นจริงในสังคมไทย โดยที่ยังไม่สามารถหาทางแก้ไขได้อย่างจริงจัง และการที่จะแก้ปัญหาก็ไม่สามารถทำได้โดยง่ายเหมือนในภาพยนตร์ เนื่องจากต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่จะร่วมกันแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้ เนื่องจากสิ่งที่หนึ่งนำเสนอเป็นแค่การกล่าวถึงคนกลุ่มหนึ่งเท่านั้น กรณีที่เคยเจอเหตุการณ์แบบในภาพยนตร์เพื่อสังคมก็จะได้คิดตรึกตรองและเข้าใจอย่างลึกซึ้ง แต่ถ้าไม่เคยประสบก็จะไม่สนใจ นอกจากนี้ยังมีผู้ใหญ่ทำให้เห็นเป็นแบบอย่าง ทั้งนี้มันก็ขึ้นอยู่กับตัวบุคคลด้วย ค่านิยมในสังคมก็มีส่วนสำคัญเช่นกัน ดังจะเห็นได้จากคำกล่าวของผู้เข้าร่วมสนทนา เช่น

“...ปัญหาบุหรี่ยาเสพติดนี้เป็นปัญหาร้ายแรงนะ ดูตามข่าวสิ ปัญหาระดับชาติเลยนะ อย่างเรื่องเด็ก 12-13 ปีเดี๋ยวนี้ก็ท้องกันแล้ว อยากให้พวกที่มีอำนาจจัดการอะไรบ้าง...”

ปริญญา เรื่องจิตรานนท์

“...ปัจจุบันเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นแล้ว ไม่ใช่แค่ปัญหาบุหรี่ยาเสพติด หรือว่าเด็กท้องหรือปัญหาอื่นอีกเยอะแยะ ไม่มีทางแก้ไขด้วย...”

นิติ สีนอยู่

“...ปัญหาเรื่องบุหรี่ยี่คงแก้กันยากนะ ไม่มีทางจบแฮปปี้ เอนดิงอย่างในหนังด้วย...”

สุชาวัชร อดุมมังกร

“...ก็อยากให้มีคนมาช่วยกันแก้ไขแบบจริงๆ จังๆ กันหน่อยนะ ยังไงมันก็เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมของเราเอง เราก็ไม่อยากจะให้ลูกหรือหลานเราในอนาคตต้องเจอปัญหาแบบนี้หรอก...”

สุภารัตน์ แก้วสุทธิ

“...มันเป็นปัญหาเรื้อรังแล้ว คนไม่ตระหนกกัน ที่ว่าไม่ตระหนกเพราะว่ายังไม่เกิดกับเราใจไม่ใช่คนในครอบครัว ไม่ใช่ญาติ...”

ธันย์ลิตา เศรษฐพรจรัส

“...แก้ไม่ได้เพราะอะไรล่ะ ผู้ใหญ่ก็ยังขายให้เด็กเลย ใจที่ห้ามๆ กันเนี่ยทำตามชะที่ไหน...”

ทิวต์ธ รุ่งทวีชัยสวัสดิ์

“...ต่อให้มีหนังแนวนี้ออกมา แต่ถ้าคนดูแล้วไม่คิดตาม มันก็ช่วยอะไรไม่ได้ ปัญหา มันก็ยังซ้ำซากอยู่ มันอยู่ที่จิตสำนึกคนด้วย...”

สิริพิชชา รุ่งเรืองเดชาภักดิ์

“...หนังแนวนี้นั้นเหมือนนำเสนอมุมมองของคนกลุ่มๆ หนึ่งเท่านั้น อย่างเรื่องสามชุก มันสามารถสื่อถึงกลุ่มๆ หนึ่งที่เคยประสบปัญหาแบบในหนัง เค้าก็จะเออ เรามาช่วยกันแก้ไข แต่ถ้าคนอื่นที่ไม่เคยเจอปัญหาแบบนี้ก็จะไม่สนใจปล่อยมันไป ไม่ใช่ลูกหลานเรานี่ ก็ทำให้เราเห็นได้ทั้ง 2 แง่ของความคิดคน...”

ทิวต์ธ รุ่งทวีชัยสวัสดิ์

“...พอดูเสร็จก็ย้อนมาดูบ้านเรา อย่าง Juno เนี่ยถ้าเด็กบ้านเรามันท้อง ก็ไปเอาออกทำแท้งอย่างเดียวเลย หรือถ้าจะเก็บไว้ก็ให้พ่อแม่เค้าเลี้ยง คงไม่ได้เอาไปให้คนอื่นเลี้ยงหรอก...”

พัฒนชิตา ศรีพัฒนวิษณุ

ณรงค์ พันธโนราช

“...ซึ่งบ้านเราจริงๆ ก็ไม่มีคนที่จะมาอับเลี้ยงเด็กอย่างเรื่อง Juno ด้วย สุดท้ายก็บ้านเด็กกำพร้า อย่างเรื่องบุหรี่ยี่มันก็เหมือนยิ่งห้ามเหมือนยิ่งยุ...”

คุณวิริฐา วัฒนกุล

สำหรับมุมมองของผู้ร่วมสนทนากลุ่มบางท่าน เห็นว่า ภาพยนตร์มุ่งเน้นไปที่การแก้ปัญหาที่ปลายเหตุเป็นส่วนใหญ่ ดังจะเห็นได้จากคำกล่าวของผู้เข้าร่วมสนทนา เช่น

“...จริงๆ ผมว่าหนังทั้ง 3 เรื่องไม่ได้กล่าวถึงต้นเหตุนะกล่าวถึงแต่ปลายเหตุหมดเลย อย่าง Thank you for smoking ถ้ามันไม่มีบริษัทบุหรี่ มันก็จะไม่มีบุหรืออยู่แล้วแต่รายได้หลักมันก็ได้มาจากบุหรืออยู่แล้ว ส่วนมากก็ทุกประเทศนะ อันนี้มันก็เลิกไม่ได้ ยาเสพติดหนึ่งมันก็เหมือนบอกนะว่าคนขายมันเป็นใคร ถ้าไม่มีคนขายมันก็ไม่มีคนเสพ อย่าง Juno มาถึงก็ให้เราเห็นแล้วว่าท้อง เขาไม่ได้บอกว่าเด็กไม่ควรท้องก่อน ไม่ควรทำอย่างนี้ ตอนท้ายก็ไม่ได้สรุปหรือบอกว่าจริงๆ ไอ้การทำแบบนี้มันไม่ดีนะ ไม่ควรทำ อย่างตอนที่เด็กท้องโย้แล้วไปเรียน ถ้าอยู่เมืองไทยก็ทำไม่ได้นะ มันก็อาจจะทำให้เด็กคิดได้นะว่าเออ ท้องโตแล้วก็ไม่เห็นเป็นไร ก็ไปเรียนได้สบาย มันเหมือนเป็นการนำเสนอที่ปลายเหตุมากกว่า เหมือนเป็นดาบสองคม สมมติว่าถ้าเด็กดูแล้วไม่ได้คิดอะไร เขาก็จะคิดว่าเขาก็ทำได้ซี...”

นิติ สินอยู่

3.2 คุณค่าที่ได้รับหลังจากชมภาพยนตร์เพื่อสังคม

หลังจากชมภาพยนตร์เพื่อสังคมทั้ง 3 เรื่อง ผู้สนทนากลุ่มรับรู้ถึงปัญหาที่ภาพยนตร์พยายามจะนำเสนอ และคิดว่าภาพยนตร์สะท้อนปัญหาสังคมที่เกิดขึ้นอยู่จริง และมีการสอดแทรกแนวทางการแก้ไขปัญหา ผ่านเรื่องราวของตัวละคร ดังจะเห็นได้จากคำกล่าวของผู้เข้าร่วมสนทนา เช่น

“...คิดว่าหนังแบบนี้พยายามเอาความเป็นคนจริงๆ มาใส่ไว้ในหนัง พอดูหนังทั้ง 3 เรื่อง จบรู้สึกว้าวเออ มันเกิดขึ้นจริงๆนะในสังคม คือเหมือนต้องการจะให้เราเก็บเอาไปคิดจริงๆ...”

วิริฐา วัฒนกุล

“...แนวคิดที่เขานำเสนอดีมาก แลกนิดหน่อย มีน้อยคนที่จะทำหนังแบบนี้เพราะเขาคิดว่ามันไม่น่าสนใจ ชอบตรงที่หนังนำเสนอการยอมรับจากพ่อแม่ในแต่ละเรื่อง ซึ่งเป็นเหมือนหัวใจหลักของเรื่อง พูดถึงครอบครัวด้วยว่าครอบครัวมีส่วนสำคัญ การยอมรับจากสังคม...”

นิติ ลินอยู่

“...การที่มันเข้าถึงได้ยากเป็นอุปสรรคมากในการดูหนังแนวนี้มาก มีผลมากต้องเป็นคนที่ชอบดูหนังจริงๆ ถึงจะสามารถตามไปดูได้ทุกเรื่อง แต่หนังแบบนี้มันก็ให้แง่คิดกับเราได้ดีทีเดียวนะ...”

พัฒนชิตา ศรีพัฒนวิชญ์

“...การดำเนินเรื่อง อย่าง Juno มันเป็นเรื่องที่เราไม่เคยเจอมาก่อน แปลกใหม่ Thank you for smoking โดดเด่นตรงคำพูดในหนังแต่ละอย่างฟังแล้วแบบประทับใจ อย่างในหนังที่ตัวเอกกล่าวว่า คุณไม่ใช่นักวิทยาศาสตร์ พ่อแม่คุณไม่ใช่แล้วคุณรู้ได้ยังไงว่าบุหรีเป็นอันตราย คือฟังแล้วเรารู้สึกเห็นด้วย ก็คิดว่าเออ มันก็เป็นเรื่องจริงนะ อีกอันคือถ้าลูกคุณอยากสูบบุหรีคุณจะทำยังไง เออ ก็จริงนะที่เขาตอบว่าเขาจะเป็นคนซื้อของแรกให้ลูกเอง พ่อแม่น้อยคนนะที่จะเปิดกว้างแบบนี้ เพราะอย่างน้อยเราก็เห็นเขาก็ทำอะไรอยู่ในสายตาเรา...”

ปริญญา เรื่องจิตรานนท์

กลุ่มสนทนาที่ 2 กลุ่มนิสิตนักศึกษาที่เรียนเกี่ยวกับสาขาวิชาการภาพยนตร์

ในการสนทนากลุ่มของนิสิตนักศึกษาที่เรียนเกี่ยวกับสาขาวิชาการภาพยนตร์ทั้งชายและหญิง หลังจากทีกลุ่มผู้เข้าร่วมการสนทนาได้ชมภาพยนตร์เพื่อสังคมทั้ง 3 เรื่องแล้ว ซึ่งผลการวิจัยมีดังต่อไปนี้

1. การรับรู้เกี่ยวกับปัญหาสังคมของผู้ชมจากการชมภาพยนตร์เพื่อสังคม

ผู้วิจัยได้ทำการสรุปการรับรู้เกี่ยวกับปัญหาสังคมของผู้ชมจากการชมภาพยนตร์เพื่อสังคม โดยแบ่งเป็นประเด็นที่น่าสนใจ 2 ประเด็น ได้แก่

ประเด็นที่หนึ่ง การเข้าใจในสิ่งที่ภาพยนตร์เพื่อสังคมต้องการสื่อความหมายเกี่ยวกับปัญหาสังคม

ประเด็นที่สอง ปัจจัยแวดล้อมที่มีผลต่อการรับรู้เนื้อหาที่ภาพยนตร์นำเสนอ (ประสบการณ์เดิมทั้งทางตรงและทางอ้อมหรือสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อการทำความเข้าใจความหมายที่ภาพยนตร์ต้องการสื่อ)

1.1 การเข้าใจในสิ่งที่ภาพยนตร์เพื่อสังคมต้องการสื่อความหมายเกี่ยวกับปัญหาสังคม

ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มทั้ง 10 ท่าน เข้าใจสิ่งที่ภาพยนตร์ต้องการสื่อเป็นไปในทิศทางเดียวกัน คือ เข้าใจว่าภาพยนตร์กำลังนำเสนอเกี่ยวกับปัญหาสังคมที่เกิดขึ้นอยู่ในปัจจุบัน ทั้งเรื่องของยาเสพติด การท้องก่อนวัยอันควร รวมถึงโทษของการสูบบุหรี่ โดยมีเหตุผลว่า เพราะ เป็นสิ่งที่พบเห็นในชีวิตประจำวันอยู่แล้ว จากข่าวที่นำเสนอผ่านสื่อต่างๆ จึงไม่ใช่เรื่องยากเลยที่จะทำความเข้าใจกับสิ่งที่ภาพยนตร์ต้องการสื่อ ดังจะเห็นได้จากคำกล่าวของผู้เข้าร่วมสนทนา เช่น

“...เข้าใจ มันก็เป็นเรื่องที่เกิดขึ้นให้เห็นบ่อยไปในสังคมบ้านเรา มันก็เข้าใจได้ไม่ยากนะ...”

นางพร เพชรอร่าม

“...ภาพยนตร์แนวนี้สื่อให้เห็นถึงการเกิดปัญหาและทำให้เข้าใจถึงปัญหานั้นๆ ได้อย่างชัดเจน จริงๆ มันก็เป็นปัญหาที่เกิดกับวัยรุ่นในปัจจุบันอยู่แล้ว...”

ฐิติฎฐิพร เซาว์ช่างเหล็ก

“...มันก็เริ่มจากเล่าเรื่องต้นตอการเกิดปัญหาและวิธีแก้ปัญหา ไปจนถึงบทสรุป ในการแก้ปัญหา...”

ณัฐวรรณ บัวระพา

สำหรับผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มบางท่านสามารถอธิบายถึงสิ่งที่ภาพยนตร์ต้องการสื่อความหมายในแต่ละเรื่องออกมาได้อย่างละเอียด ดังจะเห็นได้จากคำกล่าวของผู้เข้าร่วมสนทนา เช่น

“...Thank you for smoking ภาพยนตร์เรื่องนี้นอกจากจะสะท้อนปัญหาสังคมสังคมอยู่ตอนนี้แต่ก็มีแนวให้คิดอยู่ว่า ปัญหาการดูดบุหรี่ที่ทำให้คนเสียชีวิตมันไม่ใช่ทั้งหมด ทุกอย่างล้วนแต่เป็นการเลือกของผู้บริโภคเอง...”

อัศวพล สามสาหร่าย

“...Juno ปัญหาที่เกิดขึ้นในภาพยนตร์เรื่องนี้ มันเป็นปัญหากับสังคมยุคนี้มาก เพราะต้องก่อนวัยอันควรมีมากเหลือเกิน และเป็นปัญหาในสังคมยุคนี้มาก และปัญหานี้ยังไม่มีทางแก้หรือทางออกที่ดี และมีให้เห็นได้ยิบกันทุกวัน เห็นได้จากสื่อทั้งสิ้น เช่นโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ วิทยุ สื่อทางเน็ต และวิทยุ –อยากให้สังคมตระหนักถึงปัญหานี้ให้มาก ไม่ใช่แค่วัยรุ่น แต่อยากให้รวมถึงครอบครัวน่าจะให้ความสำคัญเป็นอันดับแรก เพราะถ้าครอบครัวให้ความสำคัญปัญหาสังคมต้องก่อนวัยก็ยังไม่เกิดปัญหานี้เป็นจำนวนมากนัก...”

“...ปัญหายาเสพติดเมื่อพ.ศ.2536 นั้นดูเหมือนจะไม่ได้สะท้อนถึงแค่สังคมอำเภอสามชุกเป็นที่แรกและที่เดียว ยังมีชุมชนที่ติดยาเสพติดแบบนี้เป็นจำนวนมาก และยังหาวิธีแก้ปัญหาไม่ได้ บางชุมชนเกิดมาก็เห็นการเสพ สูบและฉีด ยาเสพติดพวกนี้แล้ว จึงทำให้การเสพยาเหมือนเป็นเรื่องปกติ และเสพติดกันเหมือนเป็นปัจจัยที่5 ปัญหาคือ ยังคนในสังคมไม่รู้ว่ามันดี หรือไม่ดี ขนาดยังคิดและขาดการอบรม รวมถึงรู้เท่าไม่ถึงการณ์จึงนำไปสู่การชักชวน และเสพเป็นกลุ่มๆ...”

โรสลิน เศรษฐีวราศิริ

1.2 ประสบการณ์เต็มทั้งทางตรงและทางอ้อมหรือสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อการทำความเข้าใจความหมายในภาพยนตร์ที่ต้องการสื่อ

ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มโดยส่วนใหญ่เห็น ว่า ประสบการณ์มีส่วนช่วยต่อการทำความเข้าใจความหมายของภาพยนตร์ที่ต้องการสื่อ เนื่องจากจะทำให้รู้สึกเข้าถึงจิตใจหรือความรู้สึกนึกคิดของตัวละครได้ดีกว่าผู้ที่ไม่เคยผ่านประสบการณ์ รวมถึงสภาพแวดล้อม บุคคลใกล้ชิด ซึ่งถือเป็นประสบการณ์ทางอ้อมก็มีส่วนช่วยให้ทำความเข้าใจภาพยนตร์ได้ง่ายขึ้นด้วยเช่นกัน ดังจะเห็นได้จากคำกล่าวของผู้เข้าร่วมสนทนา เช่น

“...มีผลมากเนื่องจากปัญหาในภาพยนตร์อาจเป็นเรื่องใกล้ตัวสำหรับผู้ดู เนื่องด้วยความแตกต่างทางด้านสังคม วัฒนธรรม และภาษา แต่หากภาพยนตร์เรื่องใดบังเอิญเป็นเรื่องที่ผู้ชมเคยมีประสบการณ์ด้วยตัวเองมาก่อน ก็จะทำให้เกิดอารมณ์ร่วมมากขึ้น ทำให้ทำความเข้าใจและตระหนักถึงสารที่ภาพยนตร์ต้องการสื่อได้ดีขึ้น...”

เอมิกา เฟิงแพง

“...มีผล ทำให้เราเข้าใจ สิ่งที่ภาพยนตร์ต้องการจะสื่อมากขึ้น หรือเข้าใจง่ายขึ้น นั่นเอง...”

วราภรณ์ สิงห์ล่อ

“...มีเพราะจากประสบการณ์จริงและสิ่งแวดล้อมทางสังคมปัจจุบันเป็นสื่อทำให้เห็นทำให้
เข้าใจมากยิ่งขึ้น...”

ศุภพล วัฒนกุล

“...มีส่วนนะ เพราะเวลาคนเราดูหนังก็มักจะนึกถึงตัวเอง มันจะทำให้คิดว่า เออ ชั้นก็เป็น
แบบนี้ หรือเคยเป็น อาจะคิดตามบทบาทของตัวเองละคร...”

มัชฌิม ไผศาลัยกิจ

“...เพราะปัญหาในภาพยนตร์ที่ชม บางเรื่องค่อนข้างไกลตัว ในบางครั้งจึงไม่ค่อยเข้าใจถึง
อารมณ์และความรู้สึกอย่างแท้จริงที่เกิดขึ้นใน ณ ขณะนั้น...”

ณัฐพงศ์ นิลพรหม

“...ถ้ามีประสบการณ์ก็คงจะทำให้อินมากขึ้น แต่เราไม่เคยต้อง ไม่เคยติดยา บุหรี่เราก็ไม่
ดูด เออ คนรอบข้างก็ไม่มีนะ เราก็ดูรู้เรื่องเข้าใจ และไม่ได้เสียอรรถรสอะไรนะ...มันก็รับรู้ได้นะ
จากพวกที่วิอะไรก็เคยผ่านตามมา...”

อัศรพล สามสาหร่าย

“...หนังแนวนั้นมันไม่สามารถโน้มน้าวจิตใจคนได้ทั้งหมด สุดท้ายมันก็ขึ้นอยู่กับคน ความคิด
ของคน ประสบการณ์ที่เคยเจอมา สภาพแวดล้อมที่โตมา”

โรสลิน เศรษฐีวราศิริ

นอกจากประสบการณ์จะมีส่วนช่วยต่อการทำความเข้าใจความหมายของภาพยนตร์ที่
ต้องการสื่อแล้ว ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มบางคนยังให้ความเห็นว่า ประสบการณ์ยังสามารถช่วย
ดึงดูดให้ผู้ชม สนใจที่จะมาดูภาพยนตร์ที่มีความเกี่ยวเนื่องหรือคล้ายคลึงกับประสบการณ์ที่ตนเอง
เคยประสบมาอีกด้วย ดังจะเห็นได้จากคำกล่าวของผู้เข้าร่วมสนทนา เช่น

“...ยิ่งถ้าเราได้รู้ว่าหนังนำเสนอเรื่องราวคล้ายกับชีวิตของเราหรือว่าคนใกล้ชิด หรือเรื่องที่เราเคยได้ยืมมา มันก็มีผลเหมือนกันนะที่จะทำให้คนๆนั้น สนใจอยากจะทำเรื่องนั้นขึ้นมา เพราะว่าอยากรู้ว่ามันจะเหมือนเรื่องของเรา หรือเรื่องที่ได้ยืมมา วิชา...”

อัศวพล สามสาหร่าย

“...แล้วยิ่งถ้าช่วงที่หนังกำลังเข้าฉาย แล้วเราประสบปัญหาคล้ายกับหนัง มันยังมีส่วนกระตุ้นมากยิ่งขึ้นไปอีก...”

ณัฐพงศ์ นิลพรหม

2. ทักษะคติของผู้ชมเกี่ยวกับปัญหาสังคมจากการชมภาพยนตร์เพื่อสังคม

ผู้วิจัยได้ทำการสรุปทักษะคติของผู้ชมเกี่ยวกับปัญหาสังคมจากการชมภาพยนตร์เพื่อสังคม โดยแบ่งเป็นประเด็นที่น่าสนใจ 2 ประเด็น ได้แก่

ประเด็นที่หนึ่ง ทักษะคติต่อภาพยนตร์เพื่อสังคม

ประเด็นที่สอง ทักษะคติต่อเนื้อหาปัญหาสังคมที่ภาพยนตร์เพื่อสังคมต้องการสื่อ

2.1 ทักษะคติต่อภาพยนตร์เพื่อสังคม

ผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มทุกคนชอบภาพยนตร์เพื่อสังคม เนื่องจากเป็นภาพยนตร์ที่ดี สร้างสรรค์สังคม มีข้อคิดเตือนใจผู้ชม แต่เห็นว่า ภาพยนตร์เพื่อสังคม ส่วนใหญ่เป็นภาพยนตร์ที่มีลักษณะในการนำเสนอที่ค่อนข้างเครียด เข้าถึงได้ยากดูแล้วทำความเข้าใจยาก ดังจะเห็นได้จากคำกล่าวของผู้เข้าร่วมสนทนา เช่น

“...ก็อย่างที่บอกหนังมันก็มีหน้าที่หลักของมันอยู่แล้วคือ สร้างความบันเทิง ถ้าคนที่ชอบหนังแนวนี้มันก็ยอมต้องถูกใจอยู่แล้ว และเค้าก็จะอินกว่าคนทั่วไปที่ไม่ได้ชอบหนังหนักๆพวกปัญหาสังคมพวกนี้ แต่ส่วนตัวก็ชอบนะ มันชัดเจนในการนำเสนอดีว่าต้องการบอกอะไร...”

ศุภยพล วัฒนกุล

“...ก็ชอบนะ แต่ส่วนใหญ่เป็นหนังที่เข้าถึงค่อนข้างยาก แล้วคนจะคิดไปก่อนว่าต้องเครียดแน่ถ้าไปดู มันก็ขึ้นอยู่กับการนำเสนอของผู้กำกับด้วย ว่าดึงดูดคนให้สนใจมากแค่ไหน...”

โรสลิน เศรษฐีวราศิริ

“...เพราะนอกจากปัญหาสังคมแล้วยังให้แนวความคิดไปในเรื่องของจรรยาบรรณของคนในสังคมที่น่าสอนให้เห็นจากตัวละครในเรื่องซึ่งรู้ว่าสิ่งที่ทำมันไม่ควรกระทำแต่ก็ต้องทำเพื่อผลประโยชน์ของตัวเองมากกว่าส่วนรวม...”

ณัฐพงศ์ นิลพรหม

“...คิดว่าชอบนะ ก็ให้ความบันเทิงผ่านทางพฤติกรรมที่แสดงถึงสันชาตญาณดิบของตัวละครบางเรื่องที่น่าสอนมาก็เห็นด้วยว่า มันก็เออจริงนะ...”

ณัฐวรรณ บัวระพา

“...เพราะนอกจากนำเสนอปัญหาสังคม ซึ่งนำไปสู่การให้ข้อคิด และคติเตือนใจต่อผู้ดูแล้ว ก็ยังให้ความบันเทิงไปด้วย (ความรู้สึกส่วนตัว)...”

นาถพร เพชรอร่าม

“...หนังทั้ง 3 เรื่องมันก็ไม่ได้น่าเบื่ออะไร ถึงแม้มันจะปะหน้าว่าเป็นหนังสะท้อนปัญหาอย่าง Juno ก็ดูสนุกนะแถมประเด็นที่หนังต้องการสื่อก็ยังอยู่...”

ฐนิษฐ์พร เชาว์ช่างเหล็ก

2.2 ทศนคติต่อเนื้อหาปัญหาสังคมที่ภาพยนตร์เพื่อสังคมต้องการสื่อ

ภาพยนตร์ทั้ง 3 เรื่อง ทำให้ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มส่วนใหญ่เกิดความประทับใจในเนื้อหาที่นำเสนอว่ามีการสื่อออกมาได้ดี โดยแสดงให้เห็นที่มาของปัญหาที่เกิดขึ้น พร้อมทั้งแนวทางแก้ปัญหา อีกทั้งยังสร้างความสนุกสนานสอดแทรกมาในเนื้อหาที่มีสาระ โดยเฉพาะ เรื่องสามชุก และ Juno ที่ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มเห็นว่าการนำเสนอที่เข้าใจได้ง่ายสอดแทรกความบันเทิงเพื่อลดทอนความน่าเบื่อหน่ายของภาพยนตร์เพื่อสังคมลง ส่วน Thank you for smoking ก็มีเนื้อหาที่ดำเนินเรื่องผ่านตัวละครหลักที่ให้ผู้ชมได้ติดตาม แม้ว่าในตอนแรกจะรู้สึกเบื่อหน่ายกับภาพยนตร์เรื่อง Thank you for smoking แต่เมื่อชมไปเรื่อยๆก็สนใจที่จะติดตามเนื้อหา ดังจะเห็นได้จากคำถามของผู้เข้าร่วมสนทนา เช่น

“...ดูแล้วสนุกกว่าภาพยนตร์เพื่อสังคมเรื่องอื่น ที่ปกติแล้วจะให้ความรู้สึกเหมือนดูละครมากกว่าดูหนัง พล็อตจะดูเขยๆไม่สนุก ไม่น่าสนใจ และไม่น่าเสียเงินดู ...”

เอมิกา เฟ็งแพง

“...สามชุกก็สนุกดีดูเป็นหนังวัยรุ่นได้เพลินๆ แต่ก็ยังมีบางตอนที่ยังแอบสอดคำสอนหรือข้อคิดเขยๆ ที่อู๋ อยู่บ้างแต่ก็ไม่ได้น่าเกลียดเท่าไร ...”

วราภรณ์ สิงห์ลอ

“...ดูโน้ยังแล้วใหญ่ เพราะถ้าเป็นหนังเพื่อสังคมทั่วไปการท่องก่อนแต่งจะต้องโดนประณามหรือทำให้มองในแง่ลบมากๆอย่ามีเพศสัมพันธ์กันนะเด็กๆปะมาณนั้น แต่ดูโน้มันดูแล้วรู้สึกบวก เค้าไม่ได้ประณามเด็กว่าอีนี่มันใจแตกอีนี่มันเลว เค้าก็ไม่ได้ส่งเสริมให้มาท่องกันหะแต่เค้าก็ทำให้เห็นว่าทุกปัญหามันก็มีทางออกของมันนะ...”

มัชฌิม ไทศาลยกิจ

“...โดยส่วนมากตัวเอกจะเป็นผู้สร้างปัญหาสังคม หรือเป็นผู้เป็นจุดเริ่มของการแก้ไขปัญหาสังคม มันเหมือนเป็นตัวแทนของคนในสังคมที่ประสบปัญหาแบบนี้ คิดว่าเค้าก็น่าเสนอได้ดี มันเห็นถึงปัญหาที่เกิดขึ้น แล้วก็การแก้ไขปัญหานั้นของตัวละคร แต่ Thank you for smoking บางทีเรื่องก็สลับไปสลับมา ตลอดเวลา งงนิดหน่อย...”

อัศวพล สามสาหร่าย

“...Thank you for smoking มีสิ่งที่ประทับใจมากที่สุดในการ์ตูนเรื่องนี้ที่สังคมเราต่อต้านยาสูบแต่ก็มีอีกฝ่ายที่ต่อต้านไม่ให้ยาสูบหายไปจากสังคมโดนโฆษณาแฝงในการ์ตูนเพราะเห็นความคิดของเค้าสำเร็จ ที่เค้าคิดและทำได้ แต่ก็ยังเป็นผลเสียต่อสังคมเรามากในปัจจุบัน มันก็เห็นความขัดแย้งกันเองของคนเรา มันก็มีหลายด้าน เพื่อผลประโยชน์บ้าง เพื่อตัวเองบ้าง...”

ณัฐพงศ์ นิลพรหม

“...ชอบที่มีการนำเสนอปัญหาและมีวิธีแก้ปัญหาด้วย เอาด้านที่ไม่ค่อยมีคนมาทำมาทำ Juno นี่แปลกใหม่ดี ความคิดแบบนี้ไม่เคยเจอ เจ๋งดี...”

ณัฐพงศ์ นิลพรหม

“...Thank you for smoking นี่ตอนแรกดูก็ว่าน่าเบื่อนะ แต่พอดูไปเรื่อยๆ ก็ชักสนใจ เพราะตัวเอกนี่แหละ เนื้อเรื่องด้วยนำเสนออีกดีเกี่ยวกับวิธีการประชาสัมพันธ์ของบริษัทนูห์...”

นาถพร เพชรอร่าม

“...Thank you for smoking กับ Juno นี่อาจจะเพราะเป็นผู้กำกับคนเดียวเท่านั้นนะ ชอบบทพูดมาก เราดูไปเราก็อินไปนะว่าถ้าเกิดเราไปอยู่ในสถานการณ์อย่างนั้น เป็นเราเราจะพูดได้แย่งยังไง ทำให้เราคิดได้ว่าตัวเอกเขาสามารถพูดยั้งจนออกมาได้ไง...”

โรสลิน เศรษฐีวราศิริ

3. ความตระหนักถึงปัญหาสังคมของผู้ชมที่ได้รับผ่านจากภาพยนตร์เพื่อสังคม

ผู้วิจัยได้ทำการสรุปความตระหนักถึงปัญหาสังคมของผู้ชมที่ได้รับผ่านจากภาพยนตร์เพื่อสังคมโดยแบ่งเป็นประเด็นที่น่าสนใจ 2 ประเด็น ได้แก่

ประเด็นที่หนึ่ง ความเข้าใจการนำเสนอทิศทางหรือแนวทางการแก้ปัญหาของภาพยนตร์เพื่อสังคม

ประเด็นที่สอง คุณค่าที่ได้รับหลังจากชมภาพยนตร์เพื่อสังคม

3.1 ความเข้าใจการนำเสนอทิศทางหรือแนวทางการแก้ปัญหาของภาพยนตร์เพื่อสังคม

ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม เห็นว่าภาพยนตร์เพื่อสังคมทั้ง 3 เรื่องที่ได้ชมไปนั้น มีการนำเสนอแนวทางการแก้ปัญหาให้เห็นอย่างเด่นชัด โดยเฉพาะภาพยนตร์เรื่อง Juno แต่คิดว่าวิธีการแก้ปัญหาของตัวละครเอกในเรื่อง Juno นั้น ในความเป็นจริงแล้วอาจเป็นไปได้ยาก ดังจะเห็นได้จากคำกล่าวของผู้เข้าร่วมสนทนา เช่น

“...ภาพยนตร์บางเรื่อง ในช่วงถ่ายได้นำคนดูไปสู่แนวทางการแก้ปัญหา ซึ่งอาจใช้ได้จริงหรืออาจทำไม่ได้ในทางปฏิบัติ แต่สิ่งที่ทุกเรื่องเหมือนกันคือชี้ให้เห็นถึงปัญหา หลังจากนั้นก็เป็นหน้าที่ของคนดู ที่จะวิเคราะห์และหาหนทางมาประยุกต์ใช้แก้ปัญหาในชีวิตจริง...”

ณัฐวรรณ บัวระพา

“...ก็นำไปสู่ทิศทางนะ อย่างเรายังเคยคิดว่าถ้าเกิดมีน้องวัยรุ่นท้องก็จะให้ทำแบบจูนในเนี่ยแหละ เพียงแต่ในหนังมันอาจจะแบบไอ้คนทั้งโลกเข้าใจ แต่ในชีวิตจริงมันก็คงจะไม่ใช่แบบนั้น จะมีช็อกก็คนกันเขียวที่เข้าใจ คนดูก็น่าจะคิดเองได้นะ...”

มัชฌิม ไพศาลยกิจ

“...แน่นอน ส่วนใหญ่มันก็จะแนะแนวทางแก้ปัญหาอะนะ อย่างจูนนี่ชัดเจนเลยถึงแนวทางแก้ปัญหาของตัวเอง แต่มันก็อยู่ที่ว่ามันถูกต้องรึป่าว...”

วราภรณ์ สิงห์ลล

“...ภาพยนตร์เมื่อคนดูจบไปแล้วก็จะเกิดการจดจำ หรือนำไปเล่าต่อ ถ้าแสดงการแก้ปัญหา หรือผล จากการกระทำต่างๆขึ้น ก็จะทำให้เรารู้ว่าสิ่งเหล่านั้น เป็นสิ่งที่ดีควรทำตาม หรือ ไม่ควรทำตาม...”

ณัฐพงศ์ นิลพรหม

นอกจากนี้ ยังมีผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มบางท่านเสนอแนะเกี่ยวกับการนำเสนอด้วยว่า ควรมีการเสนอแนวทางแก้ปัญหาที่หลากหลายในเนื้อหาของภาพยนตร์ เนื่องจากจะได้เป็นทางเลือกให้ผู้ชมได้คิด วิเคราะห์ว่าทางเลือกใดเป็นทางเลือกที่ดีที่สุด แทนการคิดแทนผู้ชม และยังให้ความเห็นอีกด้วยว่าแนวทางที่จะแก้ปัญหาสังคมให้ได้ผลอย่างจริงจังควรได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐด้วย ดังจะเห็นได้จากคำกล่าวของผู้เข้าร่วมสนทนา เช่น

“...หนังนำเสนอวิธีแก้ปัญหาอะ แต่อาจบอกเพียงมุมมองเดียว และควรมีหลายๆมุมมองให้คนดูลองพิจารณาตัดสินใจเอง...”

นาถพร เพชรอร่าม

“...ดูจบก็อินนะ ก็คิดนะว่า เออ บ้านเรามันมีปัญหาแบบในหนังเยอะนะ เมื่อไหร่จะมีคนมาช่วยกันแก้ไขอย่างจริงๆ จังๆ ะที่ อย่างเรื่องสูบบุหรี่ก็เข้าใจนะว่ามันเป็นสิทธิส่วนบุคคล แต่พอเอาเข้าจริงก็ไม่เคารพสิทธิคนที่ไม่สูบบ้าง...”

เอมิกา เพ็งแพง

“...แนวทางแก้ปัญหาในหนังมันมี แต่มันจะทำได้จริงอย่างนั้นรึเปล่า มันก็จะขึ้นอยู่กับว่า ภาครัฐจะให้ความสนใจมากน้อยแค่ไหน...”

ฐิติภูมิพร เซาว์ช่างเหล็ก

“...มีในภาพยนตร์บางเรื่อง แต่แนวทางในการแก้ปัญหาแต่ละปัญหาย่อมมีความแตกต่างตามแต่ละกรณี คาดหวังว่าควรมีแนวทางการแก้ไขปัญหา เป็นกรณีตัวอย่างเพื่อให้ผู้ชมหลีกเลี่ยงการเกิดปัญหา หรือแก้ไขปัญหาก่อนที่มันจะเกิดขึ้นแล้ว...”

โรสลิน เศรษฐีวราศิริ

“...มันควรจะนำเสนอแนวทางแก้ไขบ้างนะ ถ้าอยากให้เด็กดูหนังแบบนี้มากขึ้น ก็ควรนำเสนอแนวทางการแก้ปัญหาด้วย เพราะถ้าจบแบบให้ไปคิดเอาเองนี่ ก็อาจจะไปกันคนละทางได้ ก็วัยรุ่นมักจะคิดอะไรที่มันแหวกแนวเสมอ...”

ดุลยพล วัฒนกุล

3.2 คุณค่าที่ได้รับหลังจกชมภาพยนตร์เพื่อสังคม

ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม เห็นว่า ภาพยนตร์เพื่อสังคมทั้ง 3 เรื่อง ให้แง่คิดดีๆ ในการแก้ปัญหา มุมมองความคิดของตัวละคร ทำให้ผู้ชมรู้สึกร่วมไปกับตัวละคร ความสัมพันธ์ของครอบครัว ซึ่งถือเป็นคุณค่าที่ได้รับจากการชมภาพยนตร์ ดังจะเห็นได้จากคำกล่าวของผู้เข้าร่วมสนทนา เช่น

“...คุณค่าของมันก็คือปัญหาที่หนังพยายามจะนำเสนอแหละ ภาพยนตร์เพื่อสังคมชื่อมันก็บอกอยู่แล้ว แต่สิ่งที่น่าจดจำก็น่าจะเป็นแนวทางของตัวละครที่สื่อสารนะ อย่างเรื่อง TKFS ที่นี่ก็ได้ออกมายอมรับกับสถาบันแล้วว่า การดูคนเป็นอันตราย และเป็นที่ยอมรับในสาธารณะมากพอที่ทุกคนจะตระหนักถึงโรคภัยที่จะตามมา และได้เน้นและย้ำว่า เป็นการเลือกตัดสินใจและความรับผิดชอบของผู้บริโภคเองทั้งสิ้น...”

อัศรพล สามสาหร่าย

“...มันทำให้เราได้ค้นพบว่าสุดท้ายแล้วปัญหามันย่อมมีทางออกเสมอ แต่ก็ขึ้นอยู่กับว่าแต่ละคนจะแก้ปัญหานั้นยังงัย...”

ณัฐวรรณ บัวระพา

“...ผลที่เกิดขึ้น หรือจุดเปลี่ยน (climax) ที่ทำให้คนๆหนึ่งคิดได้ มันก็คือการให้แง่คิดแก่ผู้ชม นะ...”

นาถพร เพชรอร่าม

“...ตอนที่แม่พูดให้กำลังใจวาน หลังจากที่เราดูลูกติดยา และเพราะอะไร โหย แอบน้ำตาคลอ...”

รัฐภูมิพร เชาวร์ช่างเหล็ก

“...คำพูดของตัวละคร บทสนทนา และการกระทำของตัวละครที่โดนใจในบางฉาก อย่างตอนที่ลูกของนิคพูดให้กำลังใจนิค ก็แอบซึ้งพ่อก็คง...”

อัศรพล สามสาหร่าย

อย่างไรก็ตาม ผู้เข้าร่วมสัมมนาในกลุ่ม บางท่านเห็นว่า แม้ภาพยนตร์เพื่อสังคมได้สร้างคุณค่าให้แก่จิตใจผู้ชม แต่จะทำให้ผู้ชมเกิดความคล้อยตามได้ หากมันเป็นเรื่องที่ยังไม่เกิดขึ้นกับตนเองหรือคนใกล้ตัวจริง เมื่อดูแล้วก็ปล่อยผ่านไป เมื่อภาพยนตร์จับคุณค่าทางสังคมดีๆที่ภาพยนตร์พยายามจะนำเสนอก็จับด้วยเช่นกัน ดังจะเห็นได้จากคำถามของผู้เข้าร่วมสนทนา เช่น

“...เมื่อคนดูชมจบก็จะมีการวิจารณ์ภาพยนตร์ไปตาม วิจารณ์ญาณของแต่ละคนเป็นธรรมดา เพราะหนังแสดงออกมาเป็นทางเลือกหนึ่งแต่ในความเป็นจริงแล้ว ยังมีทางเลือกอีกมากมาย แล้วแต่ วิจารณ์ญาณของแต่ละบุคคลไป...”

มัชฌิม ไพศาลยกิจ

“...ก็อาจจะทำให้คนรู้สึกถึงปัญหาในช่วงเวลานั้น (ช่วงที่ดูหนังใหม่ๆ) แต่พอเวลาผ่านไปก็เหมือนเดิม ก็ไม่ได้คิดที่จะทำอะไร...”

ณัฐพงศ์ นิลพรหม

“...ถึงอินก็อินแป๊ปเดียว ถึงคิดได้ก็คิดได้แสบนี่ เพราะในหนังแนวนี้มันก็นำเสนอวิธีแก้ปัญหาด้วย สมมติถ้าเด็กได้ดูเรื่อง Juno แต่เด็กก็ยังไม่ได้ท้องหรือเกิดปัญหาแบบเดียวกับในหนัง สักพักก็ลืมไป...”

ดุลยพล วัฒนกุล

“...อาจจะเพราะว่าปัญหาในหนังมันไกลตัว ก็ไม่ได้รู้สึกสนใจอะไร ก็เราไม่ได้ทำแบบนั้น เพื่อนเราก็ไม่มี เลยไม่ได้คิดว่ามันเป็นปัญหาอะไรสำหรับเรา...”

วราภรณ์ สิงห์ลล

“...มันก็จะสะกิดให้รู้สึกคล้ายตามเนื้อหาของภาพยนตร์นะ แต่คงไม่ถึงขนาดที่จะต้องลุกขึ้นมาทำอะไรเพื่อสังคมขนาดนั้น...”

โรสลิน เศรษฐีวราศิริ

และยังให้ความเห็นอีกด้วยว่า คงทำอะไรให้สังคมไม่ได้มากไปกว่า การทำหน้าที่ของตน ให้ดีที่สุด ดังจะเห็นได้จากคำกล่าวของผู้เข้าร่วมสนทนา เช่น

“...การทำหน้าที่ของตัวเองให้ดีที่สุดน่าจะดีที่สุดนะ สังคมเราปัจจุบันเปลี่ยนแปลงไปมากเพราะส่วนใหญ่แล้วจะเห็นแต่ตัวเองจนลืมนึกถึงคนอื่นแต่ทุกคนต้องทำเพื่อตัวเองเป็นส่วนใหญ่...”

เอมิกา เฟิงแพง

“...จริงๆแล้วก็อยากนะ อยากมีส่วนร่วมที่จะทำให้สังคมมันดีขึ้น แต่ที่ทำได้ดีที่สุดคงเป็นการทำตัวเองให้เป็นคนดี ไม่ออกนอกกรอบนอกทาง ไม่ทำในสิ่งที่มันผิดกฎระเบียบของสังคม คงจะเป็นสิ่งที่ทำได้ดีที่สุดแล้ว...”

โรสลิน เศรษฐีวราศิริ

กลุ่มสนทนาที่ 3 กลุ่มนักรณรงค์และเคลื่อนไหวเพื่อสังคม

ในการสนทนากลุ่มของกลุ่มนักรณรงค์และเคลื่อนไหวเพื่อสังคมจากทั้งมูลนิธิรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ มูลนิธิป้องกันและปราบปรามยาเสพติด และมูลนิธิเพื่อนหญิงทั้งชายและหญิง หลังจากทีกลุ่มผู้เข้าร่วมการสนทนาได้ชมภาพยนตร์เพื่อสังคมทั้ง 3 เรื่องแล้ว ซึ่งผลการวิจัยมีดังต่อไปนี้

1. การรับรู้เกี่ยวกับปัญหาสังคมของผู้ชมจากการชมภาพยนตร์เพื่อสังคม

ผู้วิจัยได้ทำการสุภาพกรรับรู้เกี่ยวกับปัญหาสังคมของผู้ชมจากการชมภาพยนตร์เพื่อสังคม โดยแบ่งเป็นประเด็นที่น่าสนใจ 2 ประเด็น ได้แก่

ประเด็นที่หนึ่ง การเข้าใจในสิ่งที่ภาพยนตร์เพื่อสังคมต้องการสื่อความหมายเกี่ยวกับปัญหาสังคม

ประเด็นที่สอง ปัจจัยแวดล้อมที่มีผลต่อการรับรู้เนื้อหาที่ภาพยนตร์นำเสนอ (ประสบการณ์เดิมทั้งทางตรงและทางอ้อมหรือสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อการทำความเข้าใจความหมายที่ภาพยนตร์ต้องการสื่อ)

1.1 การเข้าใจในสิ่งที่ภาพยนตร์เพื่อสังคมต้องการสื่อความหมายเกี่ยวกับปัญหาสังคม

ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มทุกคนมีความเข้าใจในสิ่งที่ภาพยนตร์เพื่อสังคมต้องการสื่อความหมายเกี่ยวกับปัญหาสังคมได้อย่างถ่องแท้ โดยสามารถอธิบายถึงเนื้อหาสาระที่ภาพยนตร์ถ่ายทอดออกมาได้ดี ดังจะเห็นได้จากคำกล่าวของผู้เข้าร่วมสนทนา เช่น

“...เรื่อง *Thank for smoking* การนำเสนอปัญหาจะอยู่ในรูปแบบของการโฆษณา การสื่อสาร เนื้อหาจะเน้นในการทำงานขององค์กรทั้งที่ส่งเสริมและต่อต้านการสูบบุหรี่ เป็นเรื่องของเทคนิคของแต่ละฝ่ายในการเอาชนะเพื่อให้ได้เป็นที่ยอมรับของสังคม ไม่ค่อยมีเนื้อหาที่นำเสนอผลของบุหรี่จริงๆ ว่าเกิดอะไรขึ้นกันแน่ ผลสรุปของเรื่องไม่ได้บอกผลเสียของการสูบบุหรี่ และยังคงคลุมเครืออยู่...”

เอมมิกา คำด้อย

“...เรื่อง *Juno* การนำเสนอปัญหาเป็นเรื่องของการท้องโดยไม่ต้องการ การนำเสนอเน้นที่เด็กมัธยม ซึ่งอยู่ในช่วงที่อยากรู้อยากลอง ซึ่งตรงกับปัญหาในปัจจุบัน และเป็นที่น่าเป็นห่วง การ

แก้ปัญหานั้นเรื่องก็เกิดขึ้นแล้ว ก็อาจจะทำให้เด็กที่มีปัญหาหากล่าที่จะปรึกษาพ่อแม่ได้ ลดการทำแท้งเถื่อน และเด็กกำพร้า แต่ไม่ได้ชี้ให้เห็นว่าควรจะใช้ถุงยางอนามัย เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ และอาจทำให้เด็กเข้าใจว่าถึงแม้จะเกิดการผิดพลาดก็ไม่เป็นไร ถึงอย่างไรก็มีคนรับเลี้ยงดูเด็ก ซึ่งอาจไม่ใส่ใจในการป้องกัน และไม่เหมาะสมกับวัฒนธรรมไทย คือ ชิงสุกก่อนห่าม ไม่รักนวลสงวนตัว...”

นฤมล อ้วนไพศาลวงษ์

“...เรื่อง สามชุก การนำเสนอปัญหาเป็นเรื่องราวของเด็กติดยา ซึ่งเกิดจากปัญหาที่เกิดจากครอบครัวที่ขาดความเข้าใจ ความรัก เป็นการนำเสนอที่สะท้อนถึงสาเหตุที่ทำให้เด็กหันเข้าสู่วิทยาเสพติด เป็นการนำเสนอเป็นเรื่องราวที่เหมือนชีวิตจริง สะท้อนให้เห็นความเป็นจริงที่เกิดขึ้นในสังคม เนื้อเรื่องได้แสดงให้เห็นถึง การบำบัดรักษาที่ช่วยทำให้คนในสังคมเปิดใจให้กว้างเพื่อยอมรับและให้โอกาสกับคนที่เคยทำผิดพลาด และชี้ให้เห็นว่าความรักความหวังใยของคนในครอบครัว เป็นยาชั้นดีในการบำบัดและ เตือนสติให้คนที่เคยทำผิด กลับตัวเป็นคนดี ผลสรุปของเรื่องน่าดีใจที่ความใส่ใจ ความพยายามของครูคนหนึ่งทำให้ลูกศิษย์ได้ดี...”

นิติพงษ์ ชัยยา

ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มยังเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ที่ภาพยนตร์เพื่อสังคมต้องการบอกได้อย่างถูกต้อง ว่าภาพยนตร์แต่ละเรื่องต้องการบอกอะไร ดังจะเห็นได้จากคำกล่าวของผู้เข้าร่วมสนทนา เช่น

“...นำเสนอที่มาของปัญหาทั้ง 3 เรื่องนะ อย่างเรื่อง *Thank you for smoking* ได้สื่อความหมายปัญหาการสูบบุหรี่ว่าเกิดจากการใช้โฆษณาเพื่อชักจูงให้คนสูบบุหรี่ แต่การนำเสนอไม่ได้เด่นชัดที่จะเข้าใจได้เลยในตอนแรก...”

ส่วนเรื่อง *Juno* สื่อความหมายถึงปัญหาการทำแท้ง แต่สาเหตุที่ทำให้เกิดไม่ได้สื่อให้เห็นอย่างชัดเจนว่าเกิดจากอะไร ซึ่งอาจตีความได้หลายความหมาย เช่น ความไม่พร้อม ความกลัว คนรอบข้างไม่ยอมรับ

เรื่อง สามชุก สื่อความหมายปัญหาเด็กติดยาซึ่งสื่อให้เห็นว่าเกิดจากปัญหาครอบครัว ทั้งเรื่องขาดความรัก ความอบอุ่น ความเข้าใจ ความกดดันต่างๆ...”

ขนานฟ้า ฤทธิจรูญ

“...อย่างJuno กับ สามชุกเนี่ย มันมีแนวทางการแก้ปัญหาของตัวละครอย่างชัดเจนอยู่แล้ว แต่ Thank you for smoking นี่เหมือนกับที่ตัวเอกในหนังเรื่องนี้ ที่จะบอกให้ทุกคน“คิดเอง” ว่าอะไรถูกหรือผิดก่อนที่จะตัดสินใจ ซึ่งมันก็น่าจะทำให้ผู้ชมมีส่วนร่วมไปกับหนัง คือถ้าเป็นเราจะทำยังไง มันก็จะทำให้คนเข้าใจในปัญหาที่มันเกิดขึ้นในสังคมมากขึ้น...”

ลัดดา เชียงหลิว

“...ถึงในภาพยนตร์เรื่องนี้จะมีตัวเอกที่เป็นฝ่ายสนับสนุนบุญหรือก็จริงอยู่ แต่ภาพยนตร์ก็สื่อออกมาให้เห็นว่าไม่มีการละเลยโทษของบุญ ในหนังมีการกล่าวร้ายอยู่หลายครั้งว่า สินค้าประเภทนี้คร่าชีวิตผู้คนถึง 1,200 คนต่อวัน วัตถุประสงค์ของเค้าก็ชี้ให้เห็นโทษของบุญแหละถึงจะไม่ได้บอกตรงๆก็เถอะ...”

อรทัย ทาโสม

1.2 ประสบการณ์เดิมทั้งทางตรงและทางอ้อมหรือสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อการทำความเข้าใจความหมายในภาพยนตร์ที่ต้องการสื่อ

ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มทุกคนเห็นว่าประสบการณ์เดิมทั้งทางตรงและทางอ้อมหรือสิ่งแวดล้อมมีผลต่อการรับรู้ และทำความเข้าใจความหมายในภาพยนตร์ที่ต้องการสื่อ เพราะภาพยนตร์เพื่อสังคมส่วนใหญ่จะนำเสนอถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคม ซึ่งบางปัญหาก็เป็นเรื่องใกล้ตัวสำหรับผู้ชมบางคน ดังนั้น ประสบการณ์มันช่วยให้เข้าใจได้ง่ายขึ้น แม้ว่าจะเป็นเพียงประสบการณ์จากการบอกเล่าจากผู้อื่นก็ตาม ดังจะเห็นได้จากคำกล่าวของผู้เข้าร่วมสนทนา เช่น

“...ที่ว่าผลมากเหมือนกัน มันก็เปรียบได้กับ ผู้ใหญ่ที่ผ่านประสบการณ์ต่างๆมาก่อนถึงเอาเรื่องราวหรือข้อผิดพลาดที่ตัวเองเคยเจอมาสอนลูกหลานได้นั้นแหละ ถ้าเราเคยผ่านหรือเคยรับรู้ประสบการณ์คล้ายๆกับที่ภาพยนตร์ต้องการบอกมันก็จะทำให้เราคิดตามหรือเข้าใจได้ง่ายขึ้นนะ...”

ณิชา ตันติไวทยพันธ์

“...ใช่ ประสบการณ์นี้สำคัญนะ มันทำให้เราเข้าใจอะไรๆได้มากขึ้น บางทีคนที่ดูหนังเป็นเด็กและเยาวชนนี้ยังมีประสบการณ์น้อย มันก็อาจทำให้เค้าไม่เข้าใจในสิ่งที่หนังอยากจะสื่อสาร

ออกมา อย่างเรื่อง Thank you for smoking อาจเป็นเพราะที่ทำงานตรงนี้ก็จะมีรู้ถึงผลกระทบของ มันมากหน่อยว่าปัญหามันมาจากอะไรบ้าง...”

ลัดดา เชียงหลิว

“...อาจจะมีผลบ้างในบางเรื่อง เช่นเรื่อง Thank you for smoking ก็ควรจะพอรู้เรื่อง เกี่ยวกับองค์กรบริหารต่างๆ และบทบาทขององค์กรนั้น...”

ศิวนท์ พิพัฒน์เจษฎากุล

“...ประสบการณ์มันทำให้เราอินกะหนังได้มากกว่าคนที่ไม่เคยผ่านเรื่องราวเหล่านั้นมา อย่างสามชุกคนที่เคยผ่านปัญหายาเสพติดมา หรือคนที่เคยมีคนรู้จักติดยามันจะเข้าใจได้ง่ายกว่า ว่าเหตุผลของปัญหาที่มันเกิดขึ้นจริงๆ แล้วมันมีสาเหตุมาจากอะไร...”

อำพร คำปัด

“...มีเพราะสิ่งแวดล้อมทางสังคมปัจจุบันเป็นสื่อทำให้เห็นทำให้เข้าใจง่ายขึ้น...”

วรรณภา อินทนนต์

2. ทักษะของผู้ชมเกี่ยวกับปัญหาสังคมจากการชมภาพยนตร์เพื่อสังคม

ผู้วิจัยได้ทำการสรุปทัศนคติของผู้ชมเกี่ยวกับปัญหาสังคมจากการชมภาพยนตร์เพื่อสังคม โดยแบ่งเป็นประเด็นที่น่าสนใจ 2 ประเด็น ได้แก่

ประเด็นที่หนึ่ง ทักษะติดต่อภาพยนตร์เพื่อสังคม

ประเด็นที่สอง ทักษะติดต่อเนื้อหาปัญหาสังคมที่ภาพยนตร์เพื่อสังคมต้องการสื่อ

2.1 ทักษะติดต่อภาพยนตร์เพื่อสังคม

ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มทุกคนมีทัศนคติที่ดีต่อภาพยนตร์เพื่อสังคม คิดว่าเป็นสื่อที่ดีที่จะตีแผ่เรื่องราวปัญหาของวัยรุ่นที่เกิดขึ้นอยู่ในสังคมที่ต้องการให้คนในสังคมร่วมมือกันแก้ไข ดังจะเห็นได้จากคำกล่าวของผู้เข้าร่วมสนทนา เช่น

“...ปัญหามันก็ต้องการการดูแลเอาใจใส่จากสังคมด้วย ไม่ใช่ต่างคนต่างอยู่ ทุกคนต่างมีหน้าที่ มันไม่ได้ทำลายแค่คนๆ เดียว แต่มันมีผลถึงคนรอบข้างด้วย เพราะฉะนั้นพวหน้งเพื่อสังคมนี้ มันก็มีส่วนช่วยได้เหมือนกันนะ ถึงมันจะไม่มาก แต่พี่ว่ามันก็ต้องมีคนส่วนหนึ่งที่เก็บเอาไปคิดได้บ้าง จากสิ่งที่หน้งมันนำเสนอมา...”

ลัดดา เชียงหลิว

“...ดีนะ ถือว่าชอบ มันก็สะท้อนความเป็นอยู่ของสังคม ในอีกมุมมองที่เราอาจจะไม่เคยได้เห็น ไม่เคยได้สัมผัส หรือ ไม่เคยได้รับรู้ ความคิดเห็นส่วนตัวนะ...”

นฤมล อ้วนไพศาลวงษ์

“...หน้งมันก็พูดถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมปัจจุบันมากกว่าหน้งแนวอื่นๆ นะที่ให้ควมบันเทิงซะส่วนมาก แต่ถ้าเทียบกับชีวิตจริงมันดูบันเทิงไปหน่อย เพราะชีวิตจริงมันไม่ได้ราบรื่นไปซะทุกอย่าง อย่างในเรื่องJuno ชีวิตจริงมันโหดร้ายกว่านี้...”

อรทัย ทาโสม

“...มีหน้งแบบนี้บ้างก็ดีมันจะได้มีอะไรให้คนได้หยุดคิดบ้าง ว่าสังคมมันพัฒนาไปข้างหน้าเฉพาะวัตถุ แต่จิตใจคนก็ควรจะได้รับดูแลด้วยเหมือนกันนะ ความใกล้ชิดของครอบครัวนี้มีส่วนช่วยลดปัญหาพวกนี้ได้ที่สุด หน้งมันก็อาจจะทำให้ผู้ใหญ่หันมาใส่ใจเด็กๆ ของตัวเองมากขึ้นก็ได้...”

เอมมิกา คำตุ้ย

ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม ยังให้ความเห็นอีกด้วยว่าภาพยนตร์เพื่อสังคมสามารถทำให้เป็นที่รู้จักในวงกว้างได้ สามารถดึงดูดให้ผู้ชมสนใจที่จะดูภาพยนตร์เพื่อสังคมมากขึ้น เพราะปัจจุบันก็มีภาพยนตร์เพื่อสังคมหลายเรื่องที่มีวิธีการนำเสนอในลักษณะเดียวกันกับภาพยนตร์ที่ให้ความบันเทิงทั่วไป แต่สอดแทรกสาระเข้าไปในเนื้อหาของภาพยนตร์ ให้ผู้ชมสนุกสนานไปกับเนื้อหา ไม่เกิดความเบื่อหน่ายอีกต่อไป

“...จริงนะที่ว่าเด็กๆชอบความบันเทิงสนุกสนานมากกว่า แต่ถ้าเราทำให้สาระเข้าไปอยู่ในความบันเทิงได้เนี่ยมันก็จะค่อยๆซึมซับเข้าไปที่ละนิดเอง ถ้าเราลบภาพของภาพยนตร์เพื่อสังคมว่าเป็นภาพยนตร์ที่ดูยาก เครียด ออกไปแล้ว สร้างภาพยนตร์ออกมาให้ดูง่าย สื่อสารให้เข้าใจง่าย สอดแทรกความสนุกลงไปในเรื่อง มันก็น่าจะทำให้คนหันมาดู มันก็จะเป็นที่รู้จักในวงกว้างได้นะ ตัวอย่าง Juno สิ ก็ถือว่าได้รับความนิยมจากผู้ชมทั่วไปมากเหมือนกันนะ...”

ณิชา ตันติไวยพันธ์

“...แต่ถ้าJuno สามารถทำให้คนสนใจได้ การนำเสนอภาพยนตร์เพื่อสังคมในลักษณะนี้ก็ น่าจะเป็นแนวทางที่น่าสนใจอยู่ไม่น้อยเลย...”

อรทัย ทาโสม

“...แทนที่เราจะปล่อยให้เด็กเลือกดูหนังกันเอง และดูกันตามลำพัง เราเอาหนังที่วัยรุ่นชอบไปฉายให้ดูเสียเลย แต่เป็นการดูหนังที่เราสามารถหยิบฉวยประโยชน์อีกด้านของมันได้น่าจะดีกว่า...”

นิติพงษ์ ชัยยา

2.2 ทศนคติต่อเนื้อหาปัญหาลังคมที่ภาพยนตร์เพื่อสังคมต้องการสื่อ

ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มมีทศนคติต่อเนื้อหาภาพยนตร์เพื่อสังคมทั้ง 3 เรื่องแตกต่างกันไป โดยเรื่อง Thank you for smoking ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มเห็นว่า เนื้อหาที่ภาพยนตร์นำเสนอไม่ได้บอกเรื่องราวโทษของบุหรี่โดยตรง หรือชัดเจนมากนัก มันเหมือนเป็นการเล่าเรื่องราวชีวิต แนวคิดของตัวเอกของเรื่องที่ถ่ายทอดออกมาโดยการที่ตัวเองอยู่ในฝ่ายของผู้ขายบุหรี่ ซึ่งขัดแย้งกับสังคมที่รณรงค์กับการไม่สูบบุหรี่ โทษของบุหรี่ เนื้อหาเป็นการปล่อยให้ผู้ชมเป็นคนตัดสินใจเองว่าสุดท้ายแล้ว คุณจะเลือกบุหรี่ซึ่งไม่ได้สร้างผลดีต่อตัวคุณ เข้าไปในชีวิตหรือไม่ ดังจะเห็นได้จากคำกล่าวของผู้เข้าร่วมสนทนา ท่านหนึ่งกล่าวว่า

“...สิ่งที่นิค ได้สื่อให้เห็นนั้น ถึงจะขัดความเป็นจริงในด้านสังคม แต่นิคก็แสดงให้เห็นว่า เขาไม่ได้หักหลังอุดมการณ์ของของเลย มีแต่จะสรรคนวิสัยที่ดีในการทำงานต่างหาก นิคสื่อให้เห็นว่าการที่ผู้บริโภคสูบบุหรี่ก็ไม่ได้หมายถึงการไปสู่ความตายเสมอไป หรือการออกแบบกาทบาทหรือรูปหัวกระโหลกไขว้บนซองบุหรี่ จะทำให้บุรืนั้นขายไม่ได้เลย ถึงแม้นิคจะสอดแทรกการดูบุรืเข้าไปใน

ภาพยนตร์ ใช้สื่อต่างๆ มันก็ไม่ได้หมายความว่าทุกคนที่ดูภาพยนตร์พอกมาจากโรงหนังต้องรีบไปซื้อบูรีมาดู มันขึ้นอยู่กับความคิดกับตัวบุคคลนั้นๆมากกว่า อย่างไรก็ตามการที่ผู้บริโภคเลือกดูบูรี มันก็ไม่ใช่ผลดีต่อสุขภาพกับตัวเราเองและคนรอบข้างแน่นอน ถึงแม้จะพิสูจน์ไม่ได้เต็มร้อยก็ตามว่าถ้าดูจะเป็นมะเร็งที่ปอดซะ แต่เราจะตระหนักถึงสุขภาพพลานามัยที่ดี...”

ณิชา ตันติไวทยพันธ์

“...อีกอันคือถ้าลูกคุณอยากสูบบุรี คุณจะทำยังไง มันก็จริงนะที่เขาตอบว่าเขาจะเป็นคนซื้อของแรกให้ลูกเอง พ่อแม่ไม่ค่อยคนนะที่จะเปิดกว้างแบบนี้ เพราะอย่างน้อยเราก็เห็นเขาทำอะไรอยู่ในสายตาเรา...”

ศิวนท์ พิพัฒน์เจษฎากุล

“...แง่มุมจากในหนังให้คิดได้นะว่าเป็นการตีเหมือนกันที่จะปล่อยให้เขาได้ลองในสิ่งที่เขาอยากลอง เช่น ถ้าอยากลองบูรี พ่อแม่ก็ให้ลอง พอได้ลองก็รู้ว่าสูบควันเข้าไปมันก็สำลักเดี๋ยวก็เลิกไปเอง แบบนี้เราควบคุมได้...”

ชนานฟ้า ฤทธิ์จรูญ

ภาพยนตร์เรื่อง Juno ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มส่วนใหญ่เห็นว่า ดีในแง่ของแนวคิดของตัวละครเอกคือ จูโน ที่เมื่อเกิดปัญหาขึ้นแล้วพยายามหาวิธีแก้ปัญหา แต่ไม่ใช่วิธีที่ผิดคือไปทำแท้งและมีการปรึกษาพ่อ แม่ กล้าที่จะบอก ซึ่งต่างกับเด็กไทยเมื่อเกิดปัญหาส่วนใหญ่มักจะปรึกษาเพื่อนเป็นอันดับแรก ซึ่งเพื่อนก็มีวุฒิภาวะเท่ากันไม่สามารถช่วยได้ดีเท่าพ่อแม่ ผู้ปกครอง แต่วิธีการแก้ปัญหาของจูโนที่หาพ่อแม่บุญธรรมมารับเลี้ยงลูกของตัวเอง ยังเป็นเรื่องใหม่มากในสังคมไทย คือ ผู้ใหญ่จะต้องทำงานหนักในการให้คำแนะนำกับเด็กที่ชมภาพยนตร์เรื่องนี้ เพราะเนื้อเรื่องไม่ได้บอกชัดเจนว่าการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรเป็นสิ่งที่ผิด อาจเนื่องด้วยวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน ดังจะเห็นได้จากคำกล่าวของผู้เข้าร่วมสนทนา เช่น

“...จูโน ถ้าดูโดยไม่ไตร่ตรองย่อมเป็นอันตรายแน่ โดยเฉพาะเด็กวัยรุ่นที่มองโลกสวยงามและอ่อนประสพการณ์ แต่จริงๆมันก็ทั้งสามเรื่องนะ คือเนื้อหามันก็ดีที่พยายามจะบอกถึงปัญหาสังคมแต่ละด้าน แต่ก็อย่างที่บอก เด็กๆวัยรุ่นมุมมองความคิดเค้ายังอ่อนประสพการณ์ มันก็ควรมีคนคอยแนะนำก็คงจะดีกว่าปล่อยให้ตัวเอง...”

ลัดดา เชียงหลิว

“...ปัจจุบันเห็นแต่มีเด็กทำแท้ง แต่ Juno นำเสนอทางเลือกให้นะ ไม่เคยเห็นในหนังทั่วไปเลย เออดีเนอะหาพ่อแม่บุญธรรมให้ลูกเค้า ก็เป็นทางออกที่ดีอีกทางหนึ่ง ถือเป็นอีกความคิดหนึ่งให้คนอื่นเอาไปเป็นตัวอย่างได้...”

นฤมล อ้วนไพศาลวงษ์

“...Juno เนี่ยหนังทั้งเรื่องมันไม่ได้บอกเลยนะว่าไอ้การท้องแบบเนี่ยมันไม่ดีนะ อย่าไปท้อง แต่เราก็ไม่คิดจะทำหรอกนะ ถ้าไม่พร้อมก็ไม่อยากมีอยู่แล้ว...”

วรรณภา อินทนนต์

“...ส่วนวิธีแบบที่เด็กในเรื่อง Juno เค้าทำมันก็ได้ไม่ได้ใหม่สำหรับบ้านเค้าในความคิดเรานะ แต่มันใหม่สำหรับบ้านเรา...”

อรทัย ทาโสม

“...ปัญหาแบบในหนังก็คิดว่าไม่ใช่เรื่องใหม่อะไร แต่ชอบตรงการดำเนินเรื่องของสามชุก ให้รายละเอียดเกี่ยวกับปัญหาได้ดี ส่วนวิธีแบบที่เด็กในเรื่อง Juno เค้าทำมันก็ได้ไม่ได้ใหม่สำหรับบ้านเค้าในความคิดเรานะ แต่มันใหม่สำหรับบ้านเรา...”

อำพร คำปัด

ส่วนภาพยนตร์เรื่อง สามชุก ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มส่วนใหญ่เห็นว่า เป็นการนำเสนอถึงปัญหาที่มีเนื้อหาเข้าใจง่ายที่สุด เนื่องจากยืนอยู่บนพื้นฐานของความเป็นจริงในสังคมไทย ดังจะเห็นได้จากคำกล่าวของผู้เข้าร่วมสนทนา เช่น

“...ภาพยนตร์เรื่องนี้ได้ตระหนักให้เห็นว่า สังคมต้องการการดูแลไม่ใช่ต่างคนต่างอยู่ ทุกคนต่างมีหน้าที่ อย่าให้ยาเสพติดพวกนี้เข้ามาเกี่ยวข้อง มันไม่ได้ทำลายแค่ตัวคุณแค่เพียงคนเดียว มันยังรวมถึงทำลายคนรอบข้าง และคนที่เรารัก การที่เราเสพวันเพียงละนิด เพื่อให้ได้งานมากขึ้น แต่ผลของมันคือร่างกายของคุณ คุณจะต้องเสพมันเพิ่มมากขึ้นทุกวัน เพราะเสพสิ่งเสพติดพวกนี้ ยิ่งไงก็ไม่เพียงพอสำหรับพวกที่ติดยาเสพติดอยู่แล้วมันมีแต่จะเพิ่มมากขึ้น แล้วเงินที่คุณได้มาจากการเสพยา คุณก็ต้องซื้อยาเพิ่มมากขึ้นอีกเช่นเดียวกัน...”

ณิชา ตันติไวทยพันธ์

นอกจากนี้ผู้เข้าร่วมสัมมนากลุ่มยังให้ความเห็นเพิ่มเติมอีกด้วยว่า ภาพยนตร์ที่ได้ชมไปนั้น นอกจากจะมีข้อดีแล้วในทางกลับกันก็อาจสร้างผลเสียได้ เนื่องจากภาพยนตร์ที่เป็นของต่างชาติ ด้วยวัฒนธรรมที่แตกต่างกันก็อาจส่งผลกระทบต่อสังคมได้เช่นกัน ฉะนั้น จึงควรให้คำแนะนำควบคู่ไปด้วย ดังจะเห็นได้จากคำกล่าวของผู้เข้าร่วมสนทนา เช่น

“...สังคมอเมริกันที่เคยมีค่านิยมเพศเสรีจนสุดขีดมาแล้ว และเริ่มหันหลังกลับมารณรงค์ให้เด็ก ๆ ชายหญิงเห็นคุณค่าของการรักษาวงศ์วานตัว ตระหนักในเรื่องเพศสัมพันธ์ที่รับผิดชอบ แต่บ้านเรากำลังเดินสวนทาง เด็กหญิงชายเริ่มเปิดเผยเนื้อตัวกันมากขึ้น มีความเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่คาดคิดกันมากขึ้น ก่อปัญหาตามมามากมาย ด้วยอิทธิพลของสื่อและวัฒนธรรมตะวันตก เราจะรับมือกับปัญหานี้กันอย่างไร บางทีการนำเสนอเนื้อหาด้วยวัฒนธรรมที่ต่างกัน มันก็อาจมีผลกระทบบ้างนะ...”

ลัดดา เชียงหลิว

“...คำถามทุกคำถาม เด็ก ๆ จะคิดหาคำตอบกันเอง ก็คงต้องคอยสอนด้วย เพื่อให้ได้ข้อสรุปและทางออกที่เหมาะสมกับบริบทของสังคมไทย เด็ก ๆ จะได้คำตอบว่าชีวิตจริงไม่เหมือนในหนังที่ทุกอย่างจบอย่างสวยงาม...”

เอมมิกา คำด้อย

“...เด็ก ๆ มีเสรีภาพที่จะเข้าไปดูหนังอะไรก็ได้ ไปหาหนังอะไรก็ได้มาดูกันในบ้านเพื่อน คนไหนสักคนที่พ่อแม่ไม่อยู่บ้าน มันก็กระทบตรงนี้ ถ้าไม่มีใครคอยดูแล...”

วรรณภา อินทนนต์

3. ความตระหนักถึงปัญหาสังคมของผู้ชมที่ได้รับผ่านจากภาพยนตร์เพื่อสังคม

ผู้วิจัยได้ทำการสรุปความตระหนักถึงปัญหาสังคมของผู้ชมที่ได้รับผ่านจากภาพยนตร์เพื่อสังคมโดยแบ่งเป็นประเด็นที่น่าสนใจ 2 ประเด็น ได้แก่

ประเด็นที่หนึ่ง ความเข้าใจการนำเสนอทิศทางหรือแนวทางการแก้ปัญหาของภาพยนตร์เพื่อสังคม

ประเด็นที่สอง คุณค่าที่ได้รับหลังจากชมภาพยนตร์เพื่อสังคม

3.1 ความเข้าใจการนำเสนอทิศทางหรือแนวทางการแก้ปัญหาของภาพยนตร์เพื่อสังคม

ผู้ร่วมสนทนากลุ่มที่ 3 นี้มีความเข้าใจการนำเสนอทิศทางหรือแนวทางการแก้ปัญหาของภาพยนตร์เพื่อสังคมทั้ง 3 เรื่องเป็นอย่างดี เนื่องจากเป็นบุคคลที่ปฏิบัติงานกับหน่วยงานเพื่อสังคม จึงมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี ดังจะเห็นได้จากคำกล่าวของผู้เข้าร่วมสนทนา เช่น

“...กล่าวถึงปัญหาตรงๆ เลย รู้สึกเหมือนมันเป็นหนังกึ่งสารคดีนะ ความเห็นส่วนตัว คือเอามาเล่าให้ฟังด้วยการตีแผ่สังคมในการปรุงแต่งเพื่อให้คนเข้าใจได้ง่ายขึ้น เพราะพื้นฐานมันคือความจริง ก็ทำงานตรงนี้มันก็รู้ก็เห็นทุกวัน...”

นฤมล อ้วนไพศาลวงษ์

“...หนังเน้นปัญหาเป็นหลักนะ ทั้งๆ ที่เราก็ไม่สูบบุหรี่ คนรอบข้างก็ไม่ได้สูบบุหรี่ เราก็ไม่มีประสบการณ์เกี่ยวกับบุหรี่ เรื่องอื่นก็ไม่มีนะ แต่มีเพื่อนที่สูบแน่ๆ ละ อาจจะเพราะเราทำงานอยู่ในมูลนิธิด้วย...”

อำพร คำปัด

“...คนอื่นได้ดูคงเข้าใจเหมือนกันว่าหนังสืออะไร เพราะปัญหาแบบนี้มีอยู่ทั่วไปในสังคมเรา กลุ่มเสียง เช่น วัยรุ่นเค้าก็อยากรู้อยากลองเอง ไม่ฟังพ่อแม่ด้วย ยังมีสื่อวิทยุโทรทัศน์ต่างๆ ที่เผยแพร่ให้เห็น ยิ่งสื่อเข้าถึงได้ง่ายด้วยเดี๋ยวนี้...”

ศิวินท์ พิพัฒน์เจษฎากุล

“...เป็นปัญหาที่รู้ได้จากสื่อทั้งนั้น มีให้เห็นได้ยินกันทุกวัน เห็นได้จากสื่อทั้งหมด พวกทีวี หนังสือพิมพ์ วิทยุ สื่อทางเน็ต มีตัวอย่างให้เห็นเยอะแยะ ...”

นิติพงษ์ ชัยยา

“ที่ทำงานเรามันก็มีให้เห็นให้รู้อยู่แล้ว ดูแล้วก็เลยเข้าใจ...”

เอมมิกา คำตุ้ย

นอกจากนี้ยังให้ความเห็นอีกด้วยว่า แนวทางการแก้ปัญหาที่ภาพยนตร์นำเสนอ นั้น ต้องดูด้วยว่าสามารถทำได้จริงในสังคมไทยหรือไม่ ภาพยนตร์นำเสนอแนวทางแก้ปัญหา แต่ก็ขึ้นอยู่กับตัวผู้ชมว่าจะสามารถนำเอามาคิดทบทวนเพื่อให้เหมาะสมกับตนเองอย่างไร และเห็นว่า ควรเสนอแนวทางการป้องกันควบคู่ไปด้วย ดังจะเห็นได้จากคำกล่าวของผู้เข้าร่วมสนทนา เช่น

“...ภาพยนตร์แนวนี้ได้นำเสนอแนวทางในการแก้ปัญหา นั้น โดยจะหาทางแก้ปัญหาจากสาเหตุที่แท้จริง และควรมีการนำเสนอวิธีการป้องกันด้วย ไม่ใช่แค่จะบอกแค่วิธีแก้ไข เพราะการป้องกันน่าจะให้ผลดีกว่าการแก้ไข และควรจะตั้งเป็นคำถามให้ผู้ชมคิดต่อว่าหากเจอกับตัวเองจะทำอย่างไร...”

ณิชา ตันติไวยพจน์

“...ยังยั้งหนังมันก็มีการสรุปในตอนท้ายอยู่แล้วว่าผลมันเป็นอย่างงี้จากปัญหาที่มันเกิดขึ้น คือทุกเรื่องมันก็จะมีแนวทางการแก้ปัญหาที่เป็นแนวทางที่ควรทำนะ แต่บางที่เมื่อเกิดปัญหาขึ้นจริงๆทำไม่กลับคิดไม่ถึงแล้วเลือกทางออกที่ผิดแทน อย่าง Juno นี้ชอบตอนที่จูโน ยอมรับกับที่บ้านว่าท้อง ตอนอายุ 16 โดยเธอบอกกับพ่อและแม่ได้ คือกล้าเผชิญความจริง พร้อมทั้งเธอไม่ยอมจะเสียลูกไปด้วย แม้ว่าจะไม่ได้คิดที่จะรับผิดชอบเองก็ตาม เพราะว่ามันมาในเวลาที่ไม่ใช่ ยังไม่พร้อม แต่ไม่ได้หมายความว่า จะสนับสนุนให้ท้องแล้วแก้ปัญหาแบบ จูโนนะ แต่ในเรื่องคือปัญหามันเกิดแล้วควรทำอย่างงี้ต่างหาก แต่สิ่งที่จะพูดคือ เมื่อเกิดปัญหาเด็กๆก็ควรที่จะปรึกษาพ่อกับแม่ ไม่ใช่เพื่อนที่มีวุฒิภาวะเท่ากัน...”

นิติพงษ์ ชัยยา

“...แต่ ถ้าเทียบกับสังคมไทยมันยังไม่มีมีการเปิดรับการกระทำอย่างนี้อาจจะมาจากบรรทัดฐานและ วัฒนธรรมที่แตกต่างกัน เลยทำให้สภาพสังคมไทยเมื่อเกิดปัญหาขึ้นมา แนวทางแก้ไขมีไม่กี่ทาง เช่น การทำแท้ง การถูกไล่ออกขณะเรียนหนังสือ พ่อแม่ไม่ยอมรับทำให้เด็กมีปัญหาโดยการนำลูกไปทิ้ง ปัญหาเหล่านี้เกิดจากการขาดการดูแลเอาใจใส่ เกิดจากการที่ผู้ปกครองคาดหวังในตัวเด็กมากเกินไป และที่ตัวเด็กเองคือ ขาดจิตสำนึก แก้ปัญหาไม่เป็นไม่ยอมปรึกษาผู้ใหญ่ สาเหตุเหล่านี้จึงยังเป็นปัญหาในสังคมไทย ที่ยากต่อการแก้ไข...”

นฤมล อ้วนไพศาลวงษ์

ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มให้ความเห็นแนะนำเพิ่มเติมเกี่ยวกับการแก้ปัญหาไว้ด้วยว่า สถาบันครอบครัว และการยอมรับจากสังคมเป็นสิ่งสำคัญมาก การรับฟัง และการดูแลเอาใจใส่ไม่เพียงแต่จะสามารถช่วยแก้ปัญหาพร้อมทั้งฟื้นฟูจิตใจให้กับคนที่เกิดปัญหา และยังสามารถป้องกันการเกิดปัญหาได้อีกทางหนึ่ง นอกจากนี้ผู้เข้าร่วมสนทนายังให้ความเห็นว่าสื่อมวลชนนั้นก็มิตีพผลในการก่อให้เกิดปัญหาได้เช่นกัน และความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในสังคมควรช่วยกัน ดังจะเห็นได้จากคำกล่าวของผู้เข้าร่วมสนทนา เช่น

“...ปัญหาสังคมที่ปรากฏในหนังเรื่องนี้ มีความเป็นไปได้ในสังคมเรา ถ้าทุกคนร่วมมือ ไม่ใช่แค่เด็กหรือวัยรุ่น ทุกคนต้องร่วมมือกันอย่าให้ยาเสพติดเข้ามาทำลายตัวเรา คนที่เรารัก และประเทศของเรา...”

ลัดดา เชียงหลิว

“...ภาพยนตร์เรื่องนี้ มีวิธีแนวทางการแก้ไขปัญหาเฉพาะๆ กลุ่มเท่านั้น ปัญหาที่แก้โดยให้มาอยู่โรงเรียนประจำนั้น มันไม่ใช่วิธีการแก้ไขปัญหาทั้งหมด วิธีและความน่าจะเป็น คือ คนในสังคมนี้ๆ ต้องร่วมมือกันให้ได้ทุกคน ยาให้ยาเสพติดพวกนี้เข้ามาสู่ลูกหลานของท่านและสังคมของเราได้ และต้องให้การดูแล อบรมลูกหลานถึงภัยอันตราย พิษของยาเสพติดให้ลูกหลาน ให้เข้าสามารถแยกแยะว่าอันไหนถูกและผิด และเมื่อเกิดขึ้นกับสังคมเมื่อไหร่ ก็จะได้มีวิธีแก้ไขปัญหาและเข้าใจและหาวิธีป้องกันดูแลอย่างถูกต้องที่สุด...”

ณิชา ตันติไวทยพันธ์

“...คิดว่าบุหรี่ ยาเสพติด ท้องก่อนวัยเป็นปัญหาที่เดินคู่มากับสังคมไทยและทุกที่ไม่ว่าจะ เป็นสังคมแบบไหน แต่มันขึ้นอยู่กัวิธีแก้ปัญหาของเรามากกว่า”

นิติพงษ์ ชัยยา

“...บุหรี่นี่คนส่วนใหญ่ก็เห็นว่ามันเป็นเรื่องปกติไปแล้ว ใครๆ ก็สูบได้ ไม่ผิด เค้กก็ไม่ได้คิดแก้ไขจริงจิงอะไร แต่ลืมนไปหรือเปล่า พอดิตอันนี้มันก็พลาดไปติดอะไรที่มันมากกว่านี้ได้ อย่างยาเสพติด ก็ยิ่งหนักกว่านี้...”

เอมมิกา คำตุ้ย

“...การรับสื่อที่ผิด ได้รับตัวอย่างที่ไม่ดีจากสื่อนี้มีผลมากนะปัจจุบัน ปัญหาสังคมเดี๋ยวนี้ มันก็มาจากสื่อด้วยส่วนหนึ่ง คนมันดูแล้วก็ทำตามเพราะคิดว่ามีคนทำได้เค้าก็น่าจะทำได้ เอาตามจริงนะ สื่อมันก็มีด้านบวกและลบ รับแล้วคิดตามได้แค่ไหน...”

อรทัย ทาโสม

3.2 คุณค่าที่ได้รับหลังจากชมภาพยนตร์เพื่อสังคม

ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มเห็นว่า ผู้สร้างภาพยนตร์ได้สอดแทรกการวิจารณ์สังคมในประเด็นที่สำคัญๆ ได้อย่าง มีความหมาย นับว่าเป็นการผสมผสานศิลปะด้านภาพยนตร์กับสำนึกทางสังคม เข้า ด้วยกันได้อย่างลงตัว ดังจะเห็นได้จากคำกล่าวของผู้เข้าร่วมสนทนา เช่น

“...นอกจากปัญหาสังคมแล้วยังให้แนวความคิดไปในเรื่องของจรรยาบรรณของคนในสังคมที่เสนอให้เห็นจากตัวละคร คือยังไงล่ะ รู้ว่าเค้ารู้ว่ามันเป็นสิ่งที่ไม่ควรทำหรอกแต่ก็ต้องทำเพื่อผลประโยชน์ตัวเองมากกว่าส่วนรวม เปิดมุมมองใหม่ๆ ในการดำเนินชีวิตด้วย...”

ณิชา ตันติไวทยพันธ์

“...Thank you for smoking ถึงในภาพยนตร์เรื่องนี้จะมีตัวเอกที่เป็นฝ่ายสนับสนุนบุหรี่ ก้อจริงอยู่ แต่ภาพยนตร์ก็สื่อออกมาให้เห็นว่าไม่มีการละเลยโทษของบุหรี่ ในหนังมีการกล่าวย้า อยู่หลายครั้งว่า สินค้าประเภทนี้คร่าชีวิตผู้คนถึง 1,200 คนต่อวัน Juno ก็ไม่ได้สนับสนุนให้เด็ก ท้องก่อนวัยอันควร แต่พยายามที่จะเสนอแนวทางแก้ปัญหาที่นอกเหนือจากการทำแท้ง ส่วนสามชุก ก็แสดงให้เห็นว่ายังมีคนดีๆ ในสังคมที่พร้อมจะทำเพื่อคนอื่นในสังคมเหลืออยู่ มันก็อาจถือได้ว่าเป็นคุณค่าที่ได้รับจากหนังนะ...”

นิติงษ์ ชัยยา

“...มันก็มีหลายอย่างนะ แต่ที่ประทับใจน่าจะเป็นสามชุกในตอนที่มีภารโรงถามอาจารย์ ว่า ทำไมถึงต้องไปใส่ใจเด็กพวกติดยา และอาจารย์ตอบว่า เพราะเขาเป็นลูกศิษย์ของผม และ ตอนที่แม่वालบอกลูกออกมาหา “ถึงแม้จะมีเงินไปใช้หนี้หมดได้ แต่ลูกเสียคน แม่ก็ไม่ได้มีความสุข” เพราะมันเป็นคำพูดที่แสดงให้เห็นถึงความรัก ความหวังใยอย่างจริงใจของแม่...”

ลัดดา เชียงหลิว

“...Thank you for smoking ผู้สร้างพยายามบอกถึงภัยอันตรายที่ได้จากการสูบบุหรี่ให้สังคมได้รับรู้นะ เรื่อง Juno ผู้กำกับคงต้องการให้คนในสังคมหันมาใส่ใจการคุมกำเนิดหรือการมีเช็ทซ์ก่อนวัยอันควร ส่วนสุดท้ายสามชุกเนี่ย กล่าวถึงภัยอันตรายของยาเสพติดเต็มๆ ที่มันเป็นภัยของประเทศชาติ มันก็เป็นตัวแทนมาบอกเล่าปัญหาที่มันกำลังเกิดในสังคมเราอยู่...”

ศิวนท์ พิพัฒน์เจษฎากุล

“...ก็เข้าใจตามที่หนังเค้าสื่อนะ อย่างเรื่อง Thank you for smoking เนี่ย ชอบโดยส่วนตัวนะ จริงๆ เค้าก็ไม่ได้พูดถึงปัญหาของพิษภัยบุหรี่โดยตรงเลยนะ ไปเน้นเกี่ยวกับบริษัทบุหรี่ซะมากแต่เค้าก็แทรกพวกข้อมูลเชิงสถิติ ผลกระทบต่อสังคม เกร็ดเล็กเกร็ดน้อยเกี่ยวกับพิษภัยบุหรี่ตลอดตั้งแต่ต้นจนจบเรื่อง สามชุกนี่ถือว่าแจกแจงได้ครบหมด...”

นฤมล อ้วนไพศาลวงษ์

สรุปผลการเปรียบเทียบผลการศึกษากลุ่ม

ผู้วิจัยได้สรุปผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม โดยแบ่งเป็น 3 ประเด็น ดังนี้

1. การรับรู้เกี่ยวกับปัญหาสังคมจากการชมภาพยนตร์เพื่อสังคม
2. ทศนคติเกี่ยวกับปัญหาสังคมจากการชมภาพยนตร์เพื่อสังคม
3. ความตระหนักถึงปัญหาสังคมที่ได้รับผ่านจากภาพยนตร์เพื่อสังคม

1. การรับรู้เกี่ยวกับปัญหาสังคมของผู้ชมจากการชมภาพยนตร์เพื่อสังคม

- 1.1 การเข้าใจในสิ่งที่ภาพยนตร์เพื่อสังคมต้องการสื่อความหมายเกี่ยวกับปัญหาสังคม

การรับรู้ประเด็นที่ 1	การเข้าใจในสิ่งที่ภาพยนตร์เพื่อสังคมต้องการสื่อความหมายเกี่ยวกับปัญหาสังคม
กลุ่มที่ 1	ภาพยนตร์ทั้ง 3 เรื่องสามารถสร้างความเข้าใจให้กับผู้ร่วมสนทนากลุ่มที่ 1 ได้เป็นอย่างดี โดยผู้ร่วมสนทนาสามารถบอกเล่ารายละเอียดและประเด็นที่ภาพยนตร์ต้องการนำเสนอออกมาได้อย่างถูกต้อง โดยมีความเห็นว่าภาพยนตร์เรื่อง Juno และสามชุกดำเนินเรื่องได้เข้าใจง่ายกว่าเรื่อง Thank you for smoking ที่สร้างความสับสนให้ผู้ร่วมสนทนากลุ่มในช่วงแรก เนื่องจากภาพยนตร์เรื่อง Thank you for

	smoking ไม่ได้นำเสนอถึงอันตรายของบุหรี่โดยตรง แต่เมื่อเรื่องดำเนินต่อไปก็สามารถเข้าใจในสิ่งที่ภาพยนตร์ต้องการนำเสนอ
กลุ่มที่ 2	ผู้ร่วมสนทนากลุ่มที่ 2 ทั้ง 10 ท่าน มีความเข้าใจในสิ่งที่ภาพยนตร์สื่อเป็นไปในทิศทางเดียวกัน คือ เข้าใจว่าภาพยนตร์กำลังนำเสนอเกี่ยวกับปัญหาสังคมที่เกิดขึ้นอยู่ในปัจจุบัน ทั้งเรื่องของยาเสพติด การท้องก่อนวัยอันควร รวมถึงโทษของการสูบบุหรี่ โดยมีเหตุผลว่า เป็นสิ่งที่พบเห็นในชีวิตประจำวันอยู่แล้ว จากข่าวที่นำเสนอผ่านสื่อต่างๆ จึงไม่ใช่เรื่องยากเลยที่จะทำความเข้าใจกับสิ่งที่ภาพยนตร์ต้องการสื่อ
กลุ่มที่ 3	ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มทุกคนมีความเข้าใจในสิ่งที่ภาพยนตร์เพื่อสังคมต้องการสื่อความหมายเกี่ยวกับปัญหาสังคมได้อย่างถ่องแท้ และยังเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ที่ภาพยนตร์แต่ละเรื่องต้องการที่จะบอกแก่ผู้ชม โดยสามารถอธิบายถึงเนื้อหาสาระที่ภาพยนตร์ถ่ายทอดออกมาได้เป็นอย่างดี

สามารถสรุปได้ว่า ผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มทั้ง 3 กลุ่ม สามารถรับรู้และเข้าใจถึงปัญหาสังคมที่ภาพยนตร์นำเสนอในแต่ละเรื่องได้เป็นอย่างดี และสามารถถ่ายทอดเนื้อหาของภาพยนตร์ออกมาได้และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยทั้ง 3 กลุ่ม ให้ความเห็นว่า ภาพยนตร์เรื่อง Juno และสามชุกดำเนินเรื่องได้เข้าใจง่ายกว่าเรื่อง Thank you for smoking

1.2 ปัจจัยแวดล้อมที่มีผลต่อการรับรู้เนื้อหาที่ภาพยนตร์นำเสนอ (ประสบการณ์เดิมทั้งทางตรงและทางอ้อมหรือสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อการทำความเข้าใจความหมายที่ภาพยนตร์ต้องการสื่อ)

การรับรู้ประเด็นที่ 2	ปัจจัยแวดล้อมที่มีผลต่อการรับรู้เนื้อหาที่ภาพยนตร์นำเสนอ
กลุ่มที่ 1	ผู้ร่วมสนทนาเห็นว่า ประสบการณ์ทั้งทางตรงและทางอ้อม รวมถึงสิ่งแวดล้อมมีผลต่อการทำความเข้าใจความหมายที่ภาพยนตร์ต้องการสื่อเป็นอย่างมาก
กลุ่มที่ 2	ผู้ร่วมสนทนากลุ่มส่วนใหญ่ เห็นว่า ประสบการณ์มีส่วนช่วยต่อการทำความเข้าใจความหมายของภาพยนตร์ที่ต้องการสื่อ เนื่องจากจะทำให้รู้สึกเข้าถึงจิตใจหรือความรู้สึกนึกคิดของตัวเองได้ดีกว่าผู้ที่ไม่เคยผ่านประสบการณ์ รวมถึงสภาพแวดล้อม

	<p>บุคคลใกล้ชิด ซึ่งถือเป็นประสบการณ์ทางอ้อมก็มีส่วนช่วยให้ทำความเข้าใจภาพยนตร์ได้ง่ายขึ้นด้วยเช่นกัน</p> <p>นอกจากนี้ผู้ร่วมสนทนากลุ่มบางท่านยังให้ความเห็นว่า ประสบการณ์ยังสามารถช่วยดึงดูดให้ผู้ชม สนใจที่จะมาดูภาพยนตร์ที่มีความเกี่ยวเนื่องหรือคล้ายคลึงกับประสบการณ์ที่ตนเองเคยประสบมาอีกด้วย</p>
กลุ่มที่ 3	<p>ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มทุกคนเห็นว่าประสบการณ์เดิมทั้งทางตรงและทางอ้อมหรือสิ่งแวดล้อมมีผลต่อการรับรู้ และทำความเข้าใจความหมายในภาพยนตร์ที่ต้องการสื่อ เพราะภาพยนตร์เพื่อสังคมส่วนใหญ่จะนำเสนอถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคม ซึ่งบางปัญหาก็เป็นเรื่องไกลตัวสำหรับผู้ชมบางคน ดังนั้นประสบการณ์มันช่วยให้เข้าใจได้ง่ายขึ้น แม้ว่าจะเป็นเพียงประสบการณ์จากการบอกเล่าจากผู้อื่นก็ตาม</p>

สามารถสรุปได้ว่า ผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มทั้ง 3 กลุ่ม มีความเห็นเหมือนกันว่า ประสบการณ์เดิมทั้งทางตรงและทางอ้อมหรือสิ่งแวดล้อม มีผลต่อการรับรู้และทำความเข้าใจความหมายในภาพยนตร์เพื่อสังคมได้ง่ายขึ้น เนื่องจากเคยพบเจอมาก่อน และผู้ร่วมสนทนากลุ่มที่ 2 ยังให้ความเห็นเพิ่มเติมว่า ประสบการณ์ยังสามารถช่วยดึงดูดผู้ชมให้สนใจภาพยนตร์ที่มีความเกี่ยวเนื่องหรือคล้ายคลึงกับประสบการณ์ที่ตนเองเคยประสบมาอีกด้วย

2. ทศนคติเกี่ยวกับปัญหาสังคมจากการชมภาพยนตร์เพื่อสังคม

2.1 ทศนคติต่อภาพยนตร์เพื่อสังคม

ทศนคติประเด็นที่ 1	ทศนคติต่อภาพยนตร์เพื่อสังคม
กลุ่มที่ 1	<p>ผู้ร่วมการสนทนากลุ่มส่วนใหญ่ชอบภาพยนตร์เพื่อสังคม และเห็นว่า เป็นภาพยนตร์ที่มีสาระ สอดแทรกปัญหาสังคม และเป็นภาพยนตร์ที่ค่อนข้างเครียด เนื่องจากเนื้อหาส่วนใหญ่ที่นำเสนอ มักจะเกี่ยวกับปัญหาสังคม แต่ในบางเรื่องก็นำเอามุขตลกมาเสริมเพื่อเป็นการลดความตึงเครียดจากการชมภาพยนตร์ลง และ ให้ความเห็นว่า ภาพยนตร์เพื่อสังคมมีความแตกต่างกับภาพยนตร์ทั่วไปในแง่ของการให้แง่คิดที่มีสาระมากกว่าภาพยนตร์ทั่วไปที่มุ่งเน้นให้ความบันเทิงแก่</p>

	<p>ผู้ชมเป็นหลัก แต่ภาพยนตร์เพื่อสังคมมุ่งเน้นที่การนำเสนอสาระแง่คิดแก่ผู้ชม</p> <p>สำหรับผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มบางท่านกลับเห็นว่า ภาพยนตร์เพื่อสังคม เป็นภาพยนตร์ที่มีความน่าเบื่อ ที่มีนำเสนอเนื้อหาที่เป็นปัญหาสังคมเพียงอย่างเดียว โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับภาพยนตร์ไทย ทำให้ผู้ชมเกิดความเบื่อหน่าย</p>
กลุ่มที่ 2	<p>ผู้ร่วมการสนทนากลุ่มทุกคนชอบภาพยนตร์เพื่อสังคม เนื่องจากเป็นภาพยนตร์ที่ดีสร้างสรรค์สังคม มีข้อคิดเตือนใจผู้ชม แต่เห็นว่าภาพยนตร์เพื่อสังคม ส่วนใหญ่เป็นภาพยนตร์ที่มีลักษณะในการนำเสนอที่ค่อนข้างเครียด เข้าถึงได้ยากดูแล้วทำความเข้าใจยาก</p>
กลุ่มที่ 3	<p>ผู้ร่วมสนทนากลุ่มทุกคนมีทัศนคติที่ดีต่อภาพยนตร์เพื่อสังคม คิดว่าเป็นสื่อที่ดีที่จะตีแผ่เรื่องราวปัญหาของวัยรุ่นที่เกิดขึ้นอยู่ในสังคม ที่ต้องการให้คนในสังคมร่วมมือกันแก้ไข และยังให้ความเห็นอีกด้วยว่าภาพยนตร์เพื่อสังคมสามารถทำให้เป็นที่รู้จักในวงกว้างได้ สามารถดึงดูดให้ผู้ชมสนใจที่จะดูภาพยนตร์เพื่อสังคมมากขึ้น เพราะปัจจุบันก็มีภาพยนตร์เพื่อสังคมหลายเรื่องที่มีวิธีการนำเสนอในลักษณะเดียวกันกับภาพยนตร์ที่ให้ความบันเทิงทั่วไป แต่สอดแทรกสาระเข้าไปในเนื้อหาของภาพยนตร์ ให้ผู้ชมสนุกสนานไปกับเนื้อหา ไม่เกิดความเบื่อหน่ายอีกต่อไป</p>

สามารถสรุปได้ว่า ผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มทั้ง 3 กลุ่ม มีทัศนคติต่อภาพยนตร์เพื่อสังคมไปในด้านบวก โดยให้ทัศนคติว่าเป็นภาพยนตร์ที่ดีสร้างสรรค์สังคม มีสาระ สอดแทรกปัญหาสังคม มีข้อคิดเตือนใจผู้ชม

2.2 ทัศนคติต่อเนื้อหา (ปัญหาสังคม) ที่ภาพยนตร์เพื่อสังคมต้องการสื่อ

ทัศนคติประเด็นที่ 2	ทัศนคติต่อเนื้อหา (ปัญหาสังคม) ที่ภาพยนตร์เพื่อสังคมต้องการสื่อ
กลุ่มที่ 1	<p>จากการชมภาพยนตร์เพื่อสังคมทำให้ผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มส่วนใหญ่ชื่นชอบ เนื่องจากได้รับรู้รายละเอียดของปัญหาในแง่มุมที่ผู้ร่วมสนทนากลุ่มไม่ทราบมาก่อน รวมทั้งต้นตอ หรือสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้น เช่น เรื่อง TYFS นั้นนำเสนอกลยุทธ์ของอุตสาหกรรมบุหรี่ยุคใหม่</p>

	<p>ที่เราซึ่งเป็นคนนอกไม่มีทางได้รู้ การแก้ปัญหาของ Juno ที่ผู้ใหญ่บางคนยังคงไม่ถึงและคิดไม่ได้ และเรื่องสามชุกมีการดำเนินเรื่องโดยกล่าวถึงที่มาที่ไปและสาเหตุที่เด็กทั้ง 7 คนที่ติดยาเสพติดด้วยเหตุผลที่ต่างกััน</p>
<p>กลุ่มที่ 2</p>	<p>ภาพยนตร์ทั้ง 3 เรื่อง ทำให้ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มส่วนใหญ่เกิดความประทับใจในเนื้อหาที่นำเสนอว่ามีการสื่อออกมาได้ดี โดยแสดงให้เห็นที่มาของปัญหาที่เกิดขึ้น พร้อมทั้งแนวทางแก้ปัญหา อีกทั้งยังสร้างความสนุกสนานสอดแทรกมาในเนื้อหาที่มีสาระ โดยเฉพาะ เรื่องสามชุกและ Juno ที่ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มเห็นว่า การนำเสนอที่เข้าใจได้ง่าย สอดแทรกความบันเทิงเพื่อลดทอนความน่าเบื่อหน่ายของภาพยนตร์เพื่อสังคม ส่วน TYFS ก็มีเนื้อหาที่ดำเนินเรื่องผ่านตัวละครหลักที่ให้ผู้ชมได้ติดตาม แม้ว่าในตอนแรกจะรู้สึกเบื่อหน่ายกับภาพยนตร์เรื่อง TYFS แต่เมื่อชมไปเรื่อยๆก็สนใจที่จะติดตามเนื้อหา</p>
<p>กลุ่มที่ 3</p>	<p>ผู้ร่วมสนทนากลุ่มมีทัศนคติต่อเนื้อหาภาพยนตร์เพื่อสังคมทั้ง 3 เรื่องแตกต่างกันไป โดยเรื่อง TYFS ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มเห็นว่า เนื้อหาที่ภาพยนตร์นำเสนอไม่ได้บอกเรื่องราวโทษของบุหรี่ยุติธรรม หรือชัดเจนมากนัก มันเหมือนเป็นการเล่าเรื่องราวชีวิต แนวคิด ของตัวเอกของเรื่องที่ถ่ายทอดออกมาโดยการที่ตัวเองอยู่ในฝ่ายของผู้ชายบุหรี่ยุติธรรม ซึ่งขัดแย้งกับสังคมที่รณรงค์กับการไม่สูบบุหรี่ โทษของบุหรี่ยุติธรรม เนื้อหาเป็นการปล่อยให้ผู้ชมเป็นคนตัดสินใจเองว่าสุดท้ายแล้ว คุณจะเลือกบุหรี่ยุติธรรมซึ่งไม่ได้สร้างผลดีต่อตัวคุณ เข้าไปในชีวิตหรือไม่</p> <p>ภาพยนตร์เรื่อง Juno ผู้ร่วมสนทนากลุ่มส่วนใหญ่เห็นว่า ดีในแง่ของแนวคิดของตัวละครเอกคือ จูโน่ ที่เมื่อเกิดปัญหาขึ้นแล้วพยายามหาวิธีแก้ปัญหา แต่ไม่ใช้วิธีที่ผิดคือไปทำแท้ง และกล้าที่จะปรึกษาพ่อแม่ ซึ่งต่างกับเด็กไทยเมื่อเกิดปัญหาส่วนใหญ่มักจะปรึกษาเพื่อนเป็นอันดับแรก ซึ่งเพื่อนก็มีวุฒิภาวะเท่ากันไม่สามารถช่วยได้ดีเท่าพ่อแม่ ผู้ปกครอง แต่วิธีการแก้ปัญหาของจูโน่ที่หาพ่อแม่บุญธรรมมารับเลี้ยงลูกของตัวเอง ยังเป็นเรื่องใหม่มากในสังคมไทย คือ ผู้ใหญ่จะต้องทำงานหนักในการให้คำแนะนำกับเด็กที่ชมภาพยนตร์เรื่องนี้ เพราะเนื้อเรื่องไม่ได้บอกชัดเจนว่าการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรเป็นสิ่งที่ไม่ดี อาจเนื่องด้วยวัฒนธรรมที่ต่างกััน</p>

นอกจากนี้ยังให้ความเห็นเพิ่มเติมอีกด้วยว่า ภาพยนตร์ที่ได้ชมไปนั้น นอกจากจะมีข้อดีแล้วในทางกลับกันก็อาจสร้างผลเสียได้ เนื่องจาก ภาพยนตร์ที่เป็นของต่างชาติ ด้วยวัฒนธรรมที่แตกต่างกันก็อาจส่งผลกระทบต่อสังคมได้เช่นกัน ฉะนั้น จึงควรให้คำแนะนำควบคู่ไปด้วย

สามารถสรุปได้ว่า ผู้ร่วมสนทนากลุ่มทั้ง 3 กลุ่มมีทัศนคติต่อเนื้อหา (ปัญหาสังคม) ที่ ภาพยนตร์เพื่อสังคมทั้ง 3 เรื่องนำเสนอแตกต่างกัน โดยกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 มีความประทับใจ ต่อเนื้อหาที่นำเสนอว่ามีการสื่อออกมาได้ดี มีที่มาของปัญหาพร้อมแนวทางแก้ไข รวมทั้งสร้างความสนุกสนานสอดแทรกมาในเนื้อหาที่มีสาระ โดยเฉพาะเรื่อง Juno

ส่วนผู้ร่วมการสนทนากลุ่มที่ 3 มีทัศนคติที่แตกต่างว่า ภาพยนตร์เรื่อง Juno แม้จะ นำเสนอถึงวิธีแก้ปัญหา แต่เนื่องด้วยวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน วิธีการแก้ปัญหาของจูนอจึงอาจยังไม่ เหมาะสมและยังไม่เป็นที่ยอมรับในสังคมไทย จึงควรให้คำแนะนำกับเด็กในการชมภาพยนตร์เรื่องนี้

อย่างไรก็ดีผู้เข้าร่วมการสนทนาให้ความเห็นว่าหลังจากชมภาพยนตร์เพื่อสังคมทั้ง 3 เรื่อง ไม่ได้มีผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรม เพราะทราบกันดีอยู่แล้วว่าเป็นสิ่งไม่ดีที่ไม่ควร ไปยุ่งเกี่ยว และไม่สามารถทำให้ผู้เข้าร่วมท่านหนึ่งเลิกสูบบุหรี่ได้

3. ความตระหนักถึงปัญหาสังคมที่ได้รับผ่านจากภาพยนตร์เพื่อสังคม

3.1 ความเข้าใจการนำเสนอทิศทางหรือแนวทางการแก้ปัญหาของภาพยนตร์เพื่อสังคม

ความตระหนัก ประเด็นที่ 1	ความเข้าใจการนำเสนอทิศทางหรือแนวทางการแก้ปัญหาของ ภาพยนตร์เพื่อสังคม
กลุ่มที่ 1	ผู้ร่วมสนทนากลุ่มเห็นว่าภาพยนตร์ทั้ง 3 เรื่องสะท้อนปัญหาสังคม และกระตุ้นให้นึกถึงปัญหาสังคมที่เกิดขึ้นจริงในสังคมไทย โดยที่ยังไม่สามารถหาทางแก้ไขได้อย่างจริงจัง และการที่จะแก้ปัญหาก็ก็น่าจะสามารถทำได้โดยง่ายเหมือนในภาพยนตร์ เนื่องจากต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่จะร่วมกันแก้ปัญหที่เกิดขึ้นได้ เนื่องจากสิ่งที่หนังนำเสนอเป็นแค่การกล่าวถึงคนกลุ่มหนึ่งเท่านั้น กรณีที่เคยเจอเหตุการณ์แบบใน ภาพยนตร์เพื่อสังคมก็จะได้คิดตรึกตรองและเข้าใจอย่างลึกซึ้ง แต่ถ้าไม่เคยประสบก็จะไม่สนใจ นอกจากนี้ยังมีผู้ใหญ่ทำให้เห็นเป็นแบบอย่าง ทั้งนี้มันก็ขึ้นอยู่กับตัวบุคคลด้วย ค่านิยมในสังคมก็มีส่วนสำคัญเช่นกัน

	<p>สำหรับมุมมองของผู้ร่วมสนทนากลุ่มบางท่าน เห็นว่า ภาพยนตร์มุ่งเน้นไปที่การแก้ปัญหาที่ปลายเหตุเป็นส่วนใหญ่</p>
กลุ่มที่ 2	<p>ผู้ร่วมสนทนากลุ่ม เห็นว่าภาพยนตร์เพื่อสังคมทั้ง 3 เรื่องที่ได้ชมไปนั้น มีการนำเสนอแนวทางการแก้ปัญหาให้เห็นอย่างเด่นชัด โดยเฉพาะภาพยนตร์เรื่อง Juno แต่คิดว่าวิธีการแก้ปัญหาของตัวละครเอกในเรื่อง Juno นั้น ในความเป็นจริงแล้วอาจเป็นไปได้ยาก</p> <p>นอกจากนี้ ผู้ร่วมสนทนากลุ่มบางท่านเสนอแนะเกี่ยวกับการนำเสนอด้วยว่า ควรมีการเสนอแนวทางแก้ปัญหาที่หลากหลายในเนื้อหาของภาพยนตร์ เนื่องจากจะได้เป็นทางเลือกให้ผู้ชมได้คิดวิเคราะห์ว่าทางเลือกใดเป็นทางเลือกที่ดีที่สุด แทนการคิดแทนผู้ชม และยังให้ความเห็นอีกด้วยว่าแนวทางที่จะแก้ปัญหาสังคมให้ได้ผลอย่างจริงจังควรได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐด้วย</p>
กลุ่มที่ 3	<p>ผู้ร่วมสนทนากลุ่มที่ 3 นี้มีความเข้าใจการนำเสนอทิศทางหรือแนวทางการแก้ปัญหาของภาพยนตร์เพื่อสังคมทั้ง 3 เรื่องเป็นอย่างดี เนื่องจากเป็นบุคคลที่ปฏิบัติงานกับหน่วยงานเพื่อสังคม จึงมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี</p> <p>นอกจากนี้ยังให้ความเห็นอีกด้วยว่า แนวทางการแก้ปัญหาที่ภาพยนตร์นำเสนอ นั้น ต้องดูด้วยว่าสามารถทำได้จริงในสังคมไทยหรือไม่ ภาพยนตร์นำเสนอแนวทางแก้ปัญหา แต่ก็ขึ้นอยู่กับผู้ชมว่าจะสามารถนำเอามาคิดทบทวนเพื่อให้เหมาะสมกับตนเองอย่างไร และเห็นว่า ควรเสนอแนวทางการป้องกันควบคู่ไปด้วย</p> <p>ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มให้ความเห็นแนะนำเพิ่มเติมเกี่ยวกับการแก้ปัญหาไว้ด้วยว่า สถาบันครอบครัว และการยอมรับจากสังคมเป็นสิ่งสำคัญมาก การรับฟัง และการดูแลเอาใจใส่ไม่เพียงแต่จะสามารถช่วยแก้ปัญหาพร้อมทั้งฟื้นฟูจิตใจให้กับคนที่เกิดปัญหา และยังสามารถป้องกันการเกิดปัญหาได้อีกทางหนึ่ง นอกจากนี้ผู้เข้าร่วมสนทนายังให้ความเห็นว่าสื่อมวลชนนั้นก็มิอิทธิพลในการก่อให้เกิดปัญหาได้เช่นกัน และความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในสังคมควรช่วยกัน</p>

สามารถสรุปได้ว่า ผู้ร่วมการสนทนากลุ่มทั้ง 3 กลุ่มมีความเข้าใจการนำเสนอทิศทางและแนวทางการแก้ปัญหาของภาพยนตร์เพื่อสังคม โดยเฉพาะผู้ร่วมการสนทนากลุ่มที่ 3 มีความเข้าใจ

ในแนวทางการแก้ปัญหาของภาพยนตร์ที่ดีที่สุด เนื่องจากเป็นบุคคลที่ปฏิบัติงานกับหน่วยงานเพื่อสังคม พร้อมทั้งให้ความเห็นว่าแนวทางการแก้ปัญหาที่ภาพยนตร์นำเสนอ นั้น ต้องพิจารณาว่าสามารถทำได้จริงในสังคมไทยหรือไม่ และขึ้นอยู่กับวิจารณ์ของตัวผู้ชมในการไตร่ตรองสิ่งที่ภาพยนตร์นำเสนอ และเห็นว่าควรเสนอแนวทางการป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาควบคู่ไปด้วย

นอกจากนี้ยังให้ความเห็นแนะนำเพิ่มเติมเกี่ยวกับการแก้ปัญหาไว้ว่า สถาบันครอบครัว และการยอมรับจากสังคมเป็นสิ่งสำคัญมาก การรับฟัง และการดูแลเอาใจใส่ไม่เพียงแต่จะสามารถช่วยแก้ปัญหาพร้อมทั้งฟื้นฟูจิตใจให้กับคนที่เกิดปัญหา และยังสามารถป้องกันการเกิดปัญหาได้อีกทางหนึ่ง นอกจากนี้ผู้เข้าร่วมสนทนายังให้ความเห็นว่าสื่อมวลชนนั้นก็มีอิทธิพลในการก่อให้เกิดปัญหาได้เช่นกัน และความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในสังคมควรช่วยกัน

3.2 คุณค่าที่ได้รับหลังจากชมภาพยนตร์เพื่อสังคม

ความตระหนักประเด็นที่2	คุณค่าที่ได้รับหลังจากชมภาพยนตร์เพื่อสังคม
กลุ่มที่ 1	หลังจากชมภาพยนตร์เพื่อสังคมทั้ง 3 เรื่อง ผู้สนทนากลุ่มรับรู้ถึงปัญหาที่ภาพยนตร์พยายามจะนำเสนอ และคิดว่าภาพยนตร์สะท้อนปัญหาสังคมที่เกิดขึ้นอยู่จริง และมีการสอดแทรกแนวทางการแก้ไขปัญหา ผ่านเรื่องราวของตัวละคร
กลุ่มที่ 2	<p>ผู้ร่วมสนทนากลุ่ม เห็นว่า ภาพยนตร์เพื่อสังคมทั้ง 3 เรื่อง ให้แง่คิดดีๆ ในการแก้ปัญหา มุมมองความคิดของตัวละคร ทำให้ผู้ชมรู้สึกร่วมไปกับตัวละคร ความสัมพันธ์ของครอบครัว ซึ่งถือเป็นคุณค่าที่ได้รับจากการชมภาพยนตร์</p> <p>อย่างไรก็ตาม ผู้ร่วมสนทนากลุ่มบางท่านเห็นว่า แม้ภาพยนตร์เพื่อสังคมได้สร้างคุณค่าให้แก่จิตใจผู้ชม แต่จะทำให้ผู้ชมเกิดความคล้อยตามได้ หากมันเป็นเรื่องที่ยังไม่เกิดขึ้นกับตนเองหรือคนใกล้ชิดจริง เมื่อดูแล้วก็ปล่อยภาพไป เมื่อภาพยนตร์จบคุณค่าทางสังคมดีที่ภาพยนตร์พยายามจะนำเสนอก็จบด้วยเช่นกัน</p> <p>และยังให้ความเห็นอีกด้วยว่า คงทำอะไรให้สังคมไม่ได้มากไปกว่า การทำหน้าที่ของตนให้ดีที่สุด</p>
กลุ่มที่ 3	ผู้ร่วมสนทนากลุ่มเห็นว่า ผู้สร้างภาพยนตร์ได้สอดแทรกการวิจารณ์สังคมในประเด็นที่สำคัญๆ ได้อย่างมีความหมาย นับว่า

	เป็นการผสมผสานศิลปะด้านภาพยนตร์กับสำนักทางสังคมเข้าด้วยกันได้อย่างลงตัว
--	---

สามารถสรุปได้ว่า ผู้ร่วมการสนทนากลุ่มทั้ง 3 กลุ่ม เห็นว่าคุณค่าที่ได้รับหลังจากชมภาพยนตร์เพื่อสังคมทั้ง 3 เรื่อง คือ การให้แง่คิดสะท้อนปัญหาสังคมที่ถ่ายทอดออกมาผ่านทางภาพยนตร์ ช่วยกระตุ้นจิตใจให้ผู้ชมรับรู้ถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคม พร้อมกับจิตสำนึกที่ดี ที่จะทำประโยชน์แก่สังคม และเห็นว่าคนในสังคมควรร่วมมือกันเพื่อทำให้สังคมดีขึ้น

อย่างไรก็ตามผู้ร่วมสนทนากลุ่มที่ 2 ให้ความเห็นว่า แม้ว่าภาพยนตร์มีส่วนช่วยกระตุ้นจิตสำนึกของคนในสังคม แต่ก็คงเป็นเพียงช่วงเวลาสั้นๆ เพราะเมื่อเวลาผ่านไปชมภาพยนตร์จบความรู้สึกนั้นก็หมดลงด้วยเช่นกัน สิ่งที่สามารถทำให้สังคมได้ดีที่สุดก็คือ การทำหน้าที่ของตนให้ดีที่สุด ไม่สร้างปัญหาให้แก่สังคมก็พอ